

N° 1043
1892
V. Hoqman
1891.

Saap. 7/ix 92.

Rauman ja Lapin pitäjät.

Rauman ja Lapin pitäjät sijaitsevat Rauman pitäjä meren rannalla, Lapin itään siitä suoraan sisämaahan päin. Molemmat ovat alanteitten laajuutta, jotka nyt ovat joko niitty- tai peltoviljelyksessä, mutta muinais-asutuksen aikana varmaan muodostaneet meren yhteydessä olevia kulkuväylä ja olleet ja olleet sopivia kalastus-aloja. Tärkeimmät ovat nähtävästi olleet Aynön ja Neotilan (Kuotilan) sekä Urjalan, Puhkaisten ja Kasaraisten kylien kautta menneet Vattaväylät, jotka ovat yhtyneet Kollan, Nihattulan ja Tarvolan kylien tienoilla ja jatkaneet yhtyneinä Lapin pitäjänsä, jossa kulkevat Murtamon kylän kautta Lapin joen alueeseen ja sen mukana läpi koko pitäjän. Eteläpuolella Lapin pitäjää on suunitain alaista maata, joten se verrattain myöhään vielä on ollut veden vallassa. Mänttissä alanteissa tavataan vielä "jokkia" ja "järviä", vaikka eivät ole kuin oja ja lampoja. Järven nimet vaiivat kuitenkin syyllä kantaa Lapin pitäjänsä. Saarnijärvi, Kauklajjärvi ja Narkajärvi. Rauman pitäjänsä on Pitkajärvi omittimen pituutensa, kapuutensa ja mutkaisuutensa johdosta. Asutus muinaisina aikoina on koh-

distunut näitten vattavayhien laiteille. Etukin se on ollut tiheä saustujen val-
lavaylien yhtymätienolla, Pihajärven ja
Paljoen itäraunioilla sekä Saarnijär-
ven pohjaisraunolla päättään niistä lu-
kuisista hautaraunioista, jotka siellä löy-
tyvät.

Raunioitten rakenteessa havataan huo-
mattavia erilaisuuksia, joten varmana
voi pitää, että niitä löytyy toisiaansa sen-
raavilta aika- ja kehitysjaksoilta. Rau-
nan pitäjässä lienevät kaikki saman
kausalisuuden jättämiä, mutta Lapin
pitäjässä kohtaa meitä jo jätettä asu-
tuksesta, joka nähtävästi on turkennut
toisen asuma-aloille. Harvoja johto-
jäälöksiä kuitenkin ei voi tehdä niin
ahdas alaisesta tutkimuksesta kuin ju-
heena oleva, olletikkin kuin on ollut ti-
laisuudessa ottamaan selkoa kaichista niis-
tä paljastamalla niitä.

Asutustarinoita en voinut saavaksi
saada tietoon, eikä mita juuri löyty-
nekaan enää. Paikaksi käy mitten kor-
leminen myös sellaiselle, jonka tulee reem-
taa paikasta toiseen, sillä ensi kokhuks
sella tavallisesti tarinoiden taitaria
siisä
pöttelemaan.

Kasaraisten kylässä kertoi eräs ukko,
että Kalevan pojat asuivat järven rannal-
la pöttivät huhtaa ja kalastivat. He
eivät uskonet perintöä, vaan parivat

3.

vainajien mukaan heidän aseensa ja ta-
varansa". Samassa kylässä löytyi paljon
hautarunioita, ja uhho piti niitä ka-
levan poikien jättäminä". — Huusista
kerrottiin täällä tarina Kiuusta ja
Nauista Raision kirkon rakentajina. Kun
heidän nimensä saatiin tietää lähtivät he
jois mennessään porhaisten kirkon
seinaan niin, ettei sitä koskaan saada
sihen tukkoon". "Yksi huusista mieli tui-
kemaan samaa kirkkoa. Hän astuske-
li merta Rihtmäettä kantamassa suurta kal-
viota. Siisoin eräs akka lähti vastaan
soutaan venheellä, kootuaan suuren määrän
kenkäräjäjä ja kulumia hankasia.
Khdoin kohtasi hän hoiden. Tämä kysyy:
onko vielä pitkällä? akka vastasi: kyl-
lä sitä on ja isäsi viitaten kenkäräjä-
huusa ja kulumisiin hankasiinsa, muut
kaikki olen sillä matkalla kuluttanut.
Kuultuansa sen suuttui huusi ja viska-
si kantamansa kiven mereen, jossa se
vieläkin on, suuri osa veden päällä".
Toinen huusi tavoittelei Rauman
kirkkoa Rihtmäettä, mutta osui kir-
kon viereen, jossa vieläkin keittäm-
sä kivi on. "Uholetut myös että vie-
lä se kerran aseensa suuren ihmislau-
man ~~atensa~~ surmaa. — "Kirkonlatian"
johdosta Lapissa kerrottiin, että kristi-
tyt ja hiidet rupesivat kalvan kirkkoa
rakentamaan. Sovittiin että ne jotka
enon saavat kirkkonsa valmiksi soitta-

vat kelloilla ja niin ruvettiin työhön.
 Mutta kristityt uskivatkin vaan kaksi pyy-
 västä pytyyn asettua kelloa miltä vä-
 liin ja rupesivat soittamaan. Kun hii-
 det Loiton kuulivat, vihastivat he
 ja heittivät työnsä kesken. Muuten
 tarinoita tiedustellessa, viitatin aina
 kirjaan, jossa olisi niitä kerrottuna.
 Lopuksi sain sen käsini ja seuraan se mu-
 kana. Se on nimeltä: "Tunnettu tarina
 Lapin jääteläisestä ja Simasta sekä
 Murhasta ja Rohesta." Kustansi F. J. J. (ar-
 vinen) Eurasta. "Rauman, Rauman kirje-
 painos-osakeyhtiön kirjapainossa 1889"
 painettu. Kasuttua 8 siv. Kirjassa
 mainitaan "Limamuri". Se löytyy
 Lapin kirkonkylän lähisyydessä, mut-
 ta minäkäänlaisia jätteitä ei siellä
 saatu olemaan.

Rauman pitäjän Gasaraisten
 kylässä oli suota kaivaossa tavat-
 tu huoneen keho tulisijana. Hir-
 ret seinissä eivät ole olleet ollenkaan
 veistetyt vaan pyöreät, sivätkä sal-
 setut vaan nurkissa jättekain-
 ladoit; pääasunnainen hirsivain vä-
 hän korvuu pantu salvoksen asemes-
 ta. — Eräs vanha vielä elossa ole-
 va mies kertomut että hänen muoru-
 destaan alangot kylän kohden olleet
 hyvin vetisiä. Eläinten rohua haetaan
 mitä mutten. Löytynyt siihen aikaan hak-
 si taloa.

57

Erikoisemmät nimet, jotka sain
kirjaan merkityksi Rauman ja La-
pin pitäjistä ovat seuraavat:

Rauman pitäjä, kyliä:

Porkka, Syhö, Uotila (Kuotila), Korde-
la, Unaja, Kai-penn. Poidhu-|tuoto, Kula-
maa, Soukainen, Pasarainen, Nihattula,
Koua, Tarvola.

Talon niminä ymmärrä:

Tukaa, Elo, Maala, Koriks. Anttila,
Käymäri, Timpola, Hattala, Nijula, Lu-
ni, Kirk, Helkela (Helkkilä), Kikkilä,
Kaskisto, Piulo, Helo, Kestilä, Kahala,
Martiila, Kartteevainio, Pihala, Mksel,
Huittala, Kaido, Liston Parka, Kuro,
Isokrappi, Ruottlan Tahdon, Käyke,
Pavola, Hapustenvainio, Kähälukta
(? koti), Ihama, Yrky, Nara, Tauron
Tahdon, Aukalukta, Auerkeimmi, Hah-
manperko, Leilsuo, Sirovainio, Pihan-
kappale, Luonnila, Otta, Fröre, Kul-
ju, Rauvala, Paittila, Musum kenka,
Maanolainen, Sijäsaari, Liston perä,
Kauknitly, Rethen vuori, Tyriseva, Saht-
riston, Harsovuori, Tuukin vainio,
Kurjelukta, Kiore, Karvatti, Nijjat-
ti, Ota, Karojärvi, Kujjärvi, Sahjärvi.

Lapin pitäjä, kyliä:

Murtamo, Hauta, Kullampora, Kivi-
kylä, Lapin kylä, Pohdais, Kujju, Kauko-
Puhkala, Kodisarni, Kuolinmaa, Kuo-
na, Kauklais, Yli-ji, Ahikiere (Kore).

* Pasaraisbys Delningsinstrument uodeita
1789.

6.
Talon nimia y. m.

Kirkkala, Kahala, Sudola, Eskela, Luk-
risto, Björn, Juurushorju, Kaala, Pres-
kula, Pommi, Raala, Farmi, Närvi-
järvi, Saarni, Leppä, Kaubla, Kaat-
mo (Paatmo), Kinnalajärvi, Sattlammi,
Kourlammi, Turajärvi, Mihari, Si-
masaloj~~saari~~, Siimavuori, Parkana-
ki, Unvuorimäki, Pyytömäki, Pii-
välönmäki, Retkivuori, Slivosuo, Im-
polahki (juutty), Parkniitty, Ruotimul-
ta, Kainustaari, Juutti, Jorikka[†],
Huilu, Siiri, Väka, Konk, Kurunitty,
Lutajärvi, Sihelavainio, Mailan^(Kainjola),
talo, Välinperko, Haavan (Haalon)
vuori, Korvusjärvi, Etälä, Mikkil,
Laukola, Ruotia, Läänitorppa, Tärin,
Porkin torppa, Kreunitty, Liakssuo,
Loukovainio, Mankari, Peikla, Arve-
la, Timpola, Arvela, Lemsaa, Tohtu-
va, Harin aro, Paskali, Laukkallio,
Patohusta, Huusoni, Larnaja, Kreimin-
aro, Kulkhamäki, Kuossuo, Rivaki,
Ruskisaari, Ruotsaari, Toratesuo,
Kittinitty, Turmi, Piirua.

Rauman kaupungin talojen nimia
en ole hietellut syystä että maiste-
ri Sjörösvainaja niistä on tehnyt hiet-
telon Muin. Muistoyhdistykselle. Luultä-
vasti on hän myös tarkasti hietellut
Rauman pitäjän nimet.

[†] Saanut nimensä siitä että "Juutalainen" siellä
tapettiin ja haudattiin. Ei lausuttu olevan mitään näkyvää
siinä.

V. Högman
1891.

Rauman grilaja, Ryhön kylä.

Maisteri Görös-vainaja on mainin-
nut Malolahden lähteellä¹⁾ olevan yhden
1. hautaraunnon, mutta sen nimellistä²⁾ paik-
kaa on saanut tietoon, eikä³⁾ myöskään
raunniota.

¹⁾ Bidrag till känned. af F. S. natur och folk. 33de häftet. sid.
14. Laim. muist.

Sylogman 1891.

Rauman pitäjä.
Rauman maaseurakunta, Taka-alhon torppi.

1. Paronin torpin vieressä kalliolla on jätettä rauniosta, josta suuä on huomattavana vaan muun tukovampi keiviakivi. Rauniojäte on matala, kasattu laakakivipalasisista, joasia on gravis riety, ja Lecaaisia ei ole tavattu vieressä olevassa pellossa. Pituus on voinut olla 4-5 metriä. Pohjakamion muodosta päätään on se luultavasti ollut saikoa. Paikka on noin 1 1/2 kilometriä Sorkan kylästä etelään.

H. Höyrymäen
1891.

Rauman pitäjä.
Uotilan kylä, Silkkilän talo.

1. Sahteriston torpan luona Uotilasta kallaan
uivan maantien varrella pohjaispuolella on
kacciokunnalla pyöreän saikea vare ensin
pienistä pyöreän lautaaisista, myös miehen nos-
tannaisista kivistä kasattu. Keskellä syven-
yys, jossa kasvaa nuori mänty ja kivi.
Pituus edestä länteen 4 m 70 ctm, leveys pohj: et-
lään 3 m 70 ctm. Korkeus noin 60 ctm. Kiviä oys-
rynyt ja vyörytetty sivuille, joten vaikea
aivan tarkkaa mittausta saada.

1. Saman talon maalla Hudessa haassa
maantien vieressä samalla puolella kuin
edellisenkin on kaccion rinteellä Kiertilän
talosta noin 3 kilometriä pyöreän saikea vare.
Pituus l-i 7 m, leveys p-re 6 m, korkeus
90 ctm.

2. Eteläpuolella maantietä ensimmäin-
tän vastapäätä kaccion kunnalla on 2^{ka}
pienistä vareta viereltäin, toinen aivan
paljastettu, toinen jonkun verran parem-
min säilynyt, kuoppa kuitenkin pohjaan
asti. Kistiin melkein 4 m, korkeus 50 ctm. Sel-
vää kehää näissä ei voi huomata. Kolme
viimemainittua on kasattu noin miehen
nostannaisista ja pienemmistä kulmik-
kaista kivistä.

J. H. Högman
1891

Rauman pitäjä

Uotilan kylä

1. Muutamia satakunnan syltiä kaakkois-
kylästä Tsouuorella on pyöreä erittäin
miehen nostannaisista ^{kalpunnikkaisista} kivistä kasattu va-
re. Keckella on nähtävästi pohjaan laak-
ka kaivettu syvennys. Kuopan pohjalla iso
laaka kivi. Yhdellä reunalla huomaa jäl-
keä kehästä, muuten on kiviä vieritetty ke-
hajiirin ulkopuolelle. Vare on ristin Tmet-
ria, 80 cm korkea.

Näköala vareelta varsin laaja. Näky-
vissä on myös meri ja huultavasti on aikoi-
naan merenlahdetma ulottunut aivan vuoren
juurelle ja siitä ohitse.

1. Samalla vuorella sanottiin olevan toinenkin,
mutta kun oppaatta siellä kävin, en tullut
sitä huomannuksi. Pohjoispuolella Uo-
tilan kylää sanottiin löytyvän myös pari
tai kolme vareta. Näitä aion käydä
tarkastamassa saman miehen opastuksel-
la, joka niistä kertoi, mutta kun mää-
ra-aika tuli, ei hän ollutkaan tavatta-
vissa vaikka aika oli sovittu; Täten mis-
tä ei saanut tarkempaa selkoa, kun ei
ollut toistakaan opasta saatavissa. Epäillä-
vää kuitenkin lienee, ^{vaikoko} jos ne haudatun-
oitavat, kun maisteri Gjöröös-vamaja
ei ole mitään luotellut.

+ v. v. v. v. v. v.

W. Högnan
1891.

Rauman pitäjä.
Sorkan kylä, kylänpään talo.

Eteläpuolella Helon torppaa aivan
pellon takana, Sorkan tien ja Maantien yh-
tymän muodostamassa kulmassa Hiltten
1. vare-maesta on iso raunis pyöreä muo-
toa. Se on kasattu mikäli näkee kubnik-
kaista mielen nostamaisista kivistä
ison silmäkiven ympäri, joka näyttää
olevan pienempien kivien päällä, mut-
tad ei ole aivan keskellä vaan eteläi-
sellä sivulla. Silmäkivi on suol-
rin suuruisen joka taholle ja tul-
lut esiin kaivamisen kautta. Tämä
on tapahtunut kauvan sitten, sillä
kuoppaan on kasvaneet pitkäpuolei-
sia kuusia; pohjaa ei kuitenkaan näy-
tä rikotun, ei ainakaan pahasti. Sil-
mäkivi on päältä katsoen kolmikubmaisen,
vaan laajenee useampi kubmaiseksi alem-
paa. Raunio on 10 m ristiin ja 1 m.
30 cm korkea. — Paikka, jossa tämä
sijaitsee, on korkeanlainen kaivon
sekinen maahanju.

Y. Högman.

Rauman pitäjä?
Nurmistalo.

Nurmistalon maalla erään jätön ta-
kana Kolikkaan päin on solakkaa koivu-
metsää kasvava haka, jossa on maan-
tasalle vajonnutta kiviäitalatomusta,
seka kivillä peitetyjä soikean pyö-
reitä kumpuja; kiviainos vajonnut mel-
kein maanpinnan tasalle. Muutamia
kuoppia ja maakumpuja näkyi myös.
- Paikka ansaitsisi tarkempaa tutkimis-
ta. Paikalla käydessäni en saanut työ-
väheä käyttäväkseni kirellisen työajan
tähden ja toistamiseen en enää oleut-
kaan tilassuudessa siellä käymään.

V. Hagman
1891.

Raunan pitäjä.
Täiäpään talo.

Yllä sanottu talon pitäjän kulmas-
sa kation päässä vastapäätä lahtea, jo-
ka saa alkunsa Haapasalmesta, on rin-
nalkain kaksi kivirainiota, joissa ren-
nilla on isompia kivia, keskeä pie-
niä ja kulmikkaita. Toinen on puceva,
toinen matala. Tulleva rannio on jo-
ko vieräyt kation rinnettä alastai muuten
on laikea. Täten se on 10 m pitkä, 4-5
m leveä, yläpuolesta leveämpii, 1 m
korkea.

Ylempänä metsässä neliskulmaisen
kasa samanlaisista kivistä; reunat o-
vat tukevammista kivistä; sisäpuolel-
la pieniä pyöreitä. Korkeus noin 50 cm,
pituus 7 m, leveys 7 m.

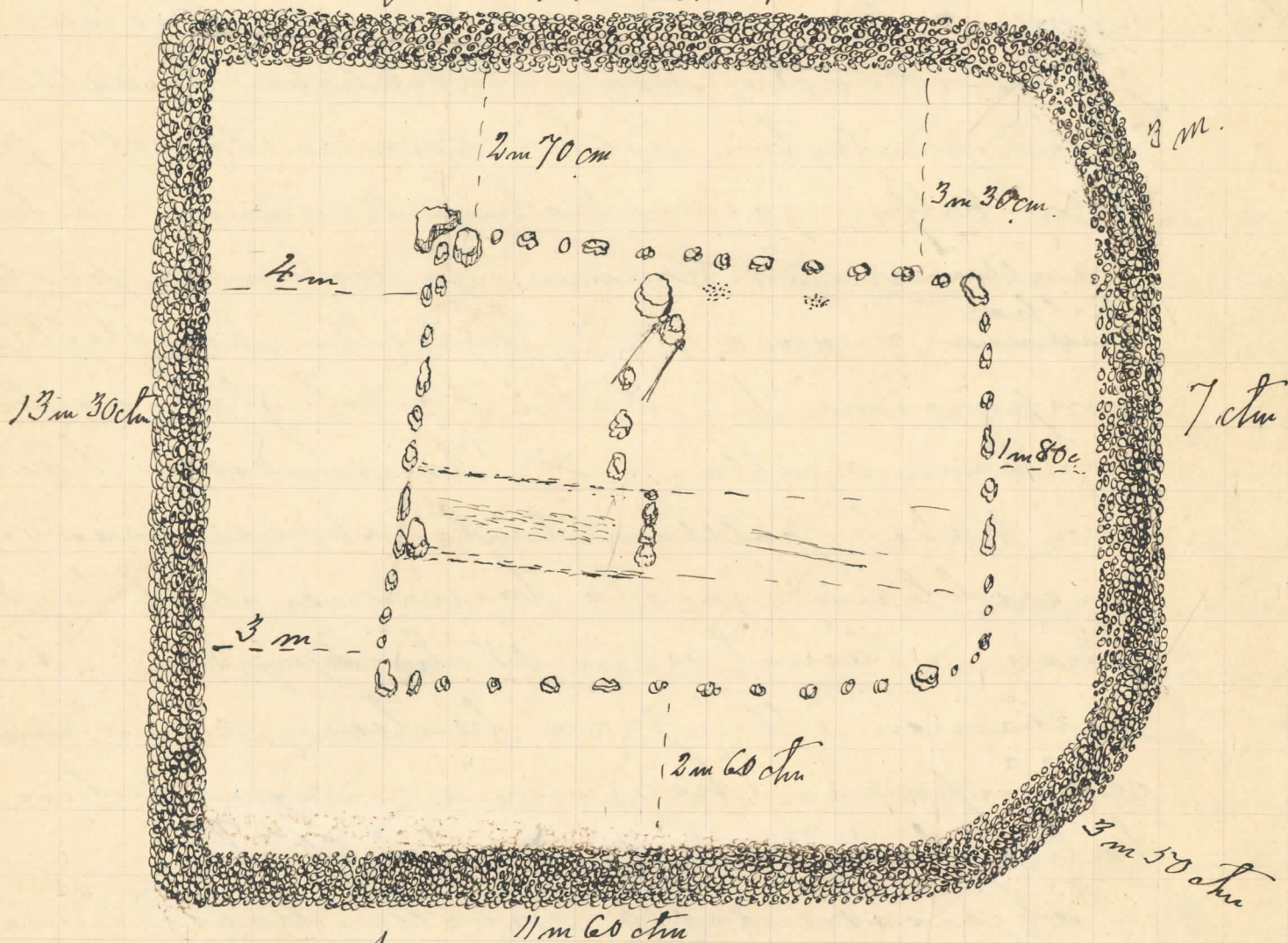
Seuran vieressä tainen samantäl-
tainen; pienen aita panta yli. Myös
puusta heitetty kivia päälle.

Samassa ryhmässä aitauksen si-
lää kolmas. Kaikki kolme jotenkin
saman kokaisia. — Mahdollisesti
ovat hantaramiita.

V. Hagman
1891.

Rauman pitäjä.
Reksaari, kaupungin maasta.

Reksaaren Kartun karilla (ennen kutsuttu Kirkonmaaksi), harjulla on jotakuinkin nelion muotoinen kiivilatomus kulmikkaista maasta löydetyistä noin metrin nostamaisista kivistä tehty, 1 metri levyinen puolen korkeinen kiivilatomus.

Tämän sisäpuolella on toinen vähemmän täydellinen, mutta kuitenkin selvään kivillä osoitettu piiri, jonka kulmat ovat merkityt isommilla kivillä. Ulkotatomuksen sisäpuolelta oli aivan nurmen ja sammaleen peittämä, siellä taällä näkyvistä myös vaukkojen jostajien lahousita kautoja. Nurmetuspään ja kautojen poistettua paljastui sisempi kivitys. Pisempää alaa varovasti harat-

taessa ja kaivettaessa tavattiin eteläpuo-
 lla kivillä eritettua kaksijakainen osuus
 josta oli luuta. Länsi-^{oli}suudessa firmital-
 la potteluita luuta mitten joukossa mustune-
 ta kauran (C) palasia. ^{Enemmän kaisessa ja puissa osuulla.} edellisten alla noin
 40 cm syvyydestä tavattiin molempien luukerrosten välissä
 tavattiin 3 m 20 cm alalla, josta pottamatt-
 toimia 1 m 80 cm ja potteluita 1 m 40 cm pi-
 tuudelta. Tästä suudesta muttaa seuloita-
 essa tuli esiin murikka-kiven luota ohkanen
 kupariraha, jossa oli toisella puolella kir-
 jaus "Moneta nova Stockholm", toisella
 "Deus protector nostr", keskellä toisella puo-
 lolla kilpi, jossa kohue kruunua, kilven
 päällä myös kruunu ja molemmiin puoli-
^{kilpeä} ~~kruunua~~ numero. 7-7, toisella koristettua
 ympäröimä 1. Raha kaikei juhana ku-
 minkaan ajalla. - Itä-suudessa tavat-
 tiin kaksi pottamattonta ihruisluurauhoa,
 vierekkäin, jaista toinen si ollut täydell-
 lisen. Näinät noin 15 cm syvyydestä. Asema
 sellainen että pää länteen, runu runuis-
 täänpäin. Ehdännän rungon pituus mi-
 käli selvää voi saada 1 m 65 cm.

Pohjois-suudessa tavattiin kaksi luurauhoa
 asetetut kyljelleen selkeä toisen etupuolta
 vastaan. Luurauhojen päätten väliä oli noin
 45 cm koruinen ja levyinen kivi, jonka puo-
^(Runkojen väli rununten noin 75 cm)
 likorheuteen kavat olivat asetetut. Runko-
 jen pääce oli ladotta runu puolen pääce ko-
 kaisia kivia. Luurauhojen pääce oli pohja-
 seen runu runuis etelään päin.

Pienenä kivityksen pohjoisrunun itä-
 suudella tavattiin kahdessa kahdessa ryh-

2800. 2.
V

maasta vähän kummassakin palaneita lummu-
ruja. — Raha edellisen kaltainen löydet-
tiin myös kaillisesta kelmasta sisin-
män kiivityksen kailmakiekin ulkoreunasta
& maanpinnalla.

2800. 3.
V

Sisemmän kiivityksen alotta löytyi siellä
täällä maa rautanauloja ^{an. jättöitä} kumppin-
ja pienempiä tuberilla karmoilla va-
rustettuja yhteensä 8 kappaletta.

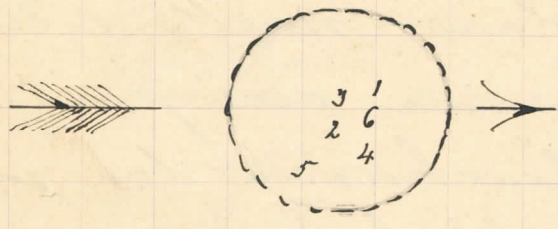
Ulkolatomuksen ja sisäkiivityksen välis-
tä ei löytynyt muuta kuin viimeksi
mainittu raha.

Koko alalla tavattiin hiiliä.

Ulkolatomuksessa ei ollut mitään auk-
koa eikä jorttia kohtaa, mutta siltäkin
saanee jiltää varmana että paikalla
on ollut joku ruokahuone tai jorhu-
mainen kirkko, jonka lattian alle on
hannattu heuhiloita. Siihen viittaa joi-
kin entisen nimi: Kirkonmaa. Rakennus
lienee sittemmin palanut, jolloin
ylämpänä olevat ruumien osat ovat pa-
luneet ja siitä pötehtä kummurijja
paikkapaikoin puheena olevalla alalla.
Työväki tiesi myös tarinoida tunte-
matta tällaisen rakennuksen olemas-
sa ~~olaa~~ palasta, joka olisi häy-
nyt yli koko luodon. — Rakennus, jos
se on ollut olemassa, on ai-
nakin jukana ^{pitäen rahalöydystä?} kumppin ~~arvana~~ löytynyt,
mutta arvaavasti jo sitäkin aikasen-
min. — Mollomuksen mukaan on puheena oleva
la luodolla ^{ennen kuin kaupunki rakennettiin} harjoitella Pohjalaisen ja muitten siime kokouk-
neitten kesken vaihtokauppaa.

Edellä kerratusta jätteestä pohjaseen
 jätöjen joukosta suuremman rinteen tui-
 heassa metsässä löytyy jienoutanta
 1. v ~~runn~~ vare. Muoto pyöreän soikea, osa
 remahkeää näkyy, pituus 3 m 60 cm,
 leveys 3 m 20 cm, korkeus 70 cm. Kes-
 keää kuoppa pohjaan asti. Syryäl-
 la varesen päässä iso laaha hivi,
 tu kasattu tavallisista hivistä.

Tutkittaessa huomattiin remahke-
 hä pahoin jitelemisestä epäselväksi
 mutta kuitenkin olevaksi.
 Parjastettiin oh varesen ala
 remahkeää mukaan 3 m.

pitkä p. l., 2 m 70 cm le-
 veä. Pohjalla keho sisällä
 ei voitu huomata mitään
 arhun tapaista. Linnu-
 ruja tavattiin hiukan jät-
 ksen sekaisen mullan seas-
 sa erin suunnassa etel-p.,
 sekä läntisellä sivulla va-
 hemmin eteläpäässä, mut-
 ta siinä kohdassa oli kuop-
 pa varesse pohjaan asti.
 Läntisellä sivulla näyttivät
 murut olevan hiukan lateit-
 tetu muodossa. Esineitä löytyi
 tästä n° 1 kohdasta rautanaulan pala,

n ^o 2,800. 4.	}	" 2	" torava pyöreä rauta "
		" 3	" pyöreä rautapala
		" 4	" rautanaula
		" 5	" siiran (2) pala
2,800, 5.		" 6	" linnuruja.

S. Höyrymäen
1891.

18.

Rauman pitäjä. Poukkaisten kylä, Heikin ja Juhon talo.

2. Yllä sanottujen talojen yhteismaalla on kaksi rauniota Karustan luorella suunnassa luoteesta kaakkaan. - Kaak-
kainen on kasattu pienistä pyöreistä kivistä, mutta jossain määrin hajoitettu, jo-
ten se ole tarkka rajainen, eikä myöskään saa selkoa kehäremasta. Pohja lie kuitenkin kaskematon. Raunio on noin 9 m pit-
tiin ja 1 m 20 cm korkea.

Luoteinen on samankaltaisista kivistä kasattu, muodoltaan pyöreä, mutta remakehästä ei saa selkoa eikä siitäkään syystä että kivinä on syyjäinille hyljetty, muuten näyttää keskeltä olevan pohjaa myöten höjätty. Raunio on noin 10 m pit-
tiin, 1 m 25 cm korkea. Tässä viimeksi mainitussa on myös näkyvissä kuhuk-
kaupia kiviä kuin edellisessä, vieläpä suu-
runtuu nahden mihin nostamaisiakin.

J. W. Högnan 1891

Rauman pitäjä Poukkaisten kylä, Zuban talo.

Isosuvon kalliolla Forsmanin torpasta
muutama kivenheitto kalliiseen on iso rau-
nio, mutta suurimmaksi osaksi hävitet-
ty; reunoilla on ainoastaan jägellä ki-
via, ja siinä huomaa hiukan kehala-
tomusta pohjaisreunalla. Hävittämi-
sen kautta on paljastunut arkku, jos-
ta vielä toinen syryjä on eheä, ja sen
muodostaa kaksi isoä syryjälleen pan-
tua noin 12-15 cm paksuista praasikiveä.
Kastakkeisena syryjä on ollut kaksi sa-
manlaisista. Arkku on ollut suunnassa ete-
lästä pohjaseen. Mikä erää voi päätellä
se on ollut 2 m pitkä 80 cm leveä. Rau-
nio on ollut kasattu kulmikkaista miehen-
nostamaisista kivistä ja arviolta al-
luit 10 m ristiin, jägellä oleva syryjä 1 m 40 cm
korkea. — Raunion yhteydessä on tielato-
mus, joka johtaa toiselle melkein Rauman
korkeiselle kallionpyllylle — kisko sitten
alkuperäinen vai myöhemmin tehty. —
Latomus käsittää kaksi paralleeliviipa-
nosta 5 m 80 cm pituudesta. Täinmästä päästä
1 m triin, raunion puoleisesta päästä 90 cm levey-
deste. Latomuksien molemmat sisäsiivut ovat
tarhoin tasaisiksi tehdyt ja 80 cm korkeat.

S. S. Sigmund
1891.

Rauman pitäjä
Laukaisten kylä, Nestorin talo.

Luomilan perkeossa Sydän metsän rin-
teessä noin 2 kilometriä etään kylästä on
avarualla kalliolla kubnikkeista miche-
nustamaisista ja pienemmistä kiivis-
ta tehty raunio. Rauniota on kolyetty riv-
sti muotoisella oja kaivauksella. Täten
on tuent esin paasihivinä ja näyttää
kuin olisi kaksi arklua peräkkäin.
Raunio on ristiin 7m 70cm, 80 cm kor-
kea. Remakkeista ei saa selkoa.

V. Högman
1891.

Rannan pitäjä. Loukaisten kylä, Heikin talo.

1. Suurenmies kalliolla Pitkäjärven eteläpäässä on puoleksi hävitetty rannio, kiivet vieritetty kalliolta alas, toinen rannuspuolijärgellä; siitä päättäen on rannio ollut pyöreä ja matala sekä kasattu useamman miehen nostamaisista kivilinikaista kivistä, mikäli voi päätää järgellä olevista; seassa myös pienempia vielä paasiakin. Olet ristiin 5 m 30 cm.

29. Saman järven kaakkoisrannussa on ollut suuri rannio, mutta tätä nykyä pohjaa myöten suurelta alalta kesseltä hävitetty ja kivet vieritetty kalliolta alas. Rannus on melkein ympäröidä säilynyt, kehästä ei kuitenkaan saa selvää kokouaisuudessaan, ainoastaan noin 2 metrin pituisella suurempuolisista kivistä tehtyä sileää rannua. Rannio muuten kasattu edellisen kalliosta kivistä, on 10 metriä ristiin, 1 m 80 cm korkea.

30. Muutamia kymmeniä metroja edellisestä pitkin kallon syrgää etelään on muotoinen latomus l-2 (keula itään).
 Latomuksen tasapäähan ymmäsen leveyteen antaa pohjakaavo aihetta, mutta ei huipputiäähän. Osa tasapäästä on hävitetty pohjaa myöten. Sivut ovat tehdyt tukevista kulmikkaista kivistä, mutten sisäpuoli täytetty, mikä järgen on, pyöreällä kivillä. La-

tomuksen pituus on 4 metriä, leveys 3 metriä, korkeus 80 cm.

292

1.

Länteen edellisestä nothovalissa on raunio³ noin 2 mieh. nastamaisista kulumik-
kaista kivistä; kuitenkin nähyt paljon pienii-
kin. Keskeä on häivetty kuoppa pohjaa
myöten; suurempi osa kuitenkin koskematon-
ta alaa; rakenteeltaan loiva-kehäinen. Ka-
nakkeista ei saa selkoa. Raunio on ris-
tiin 6 m 50 cm, 1 m korkea.

293

1.

Edellisestä lämpimästä nothovalissa on vastaisella kalliolla rantaan päin
myös raunio⁴ samankaltaisista kivistä. On
jo melkein puoleksi häivetty. Pohjaa jäs-
taa esiin kulumikas isompi kivi, joka mah-
dollisesti voi olla arkan pää; jos niin on
on arkan vielä raunio, aca riikkoutunut
ta. Raunio on luultavasti ollut 5 m ris-
tiin, 1 m korkea.

294

1.

Kymmenkunta metriä edellisestä
pohjaseen kallon niemikköellä on ai-
van pieni ja matala pyöreäntä-
levä raunio⁵ pienoisista kivistä; muuta-
mia isompia kuitenkin laitamilla. Ristiin
4 metriä.

302

1.

Huippupraisesta rauniosta etelään
hiukkasen matkaa on korkean puoleisella
kalliolla reppusjätteitä rauniosta, jonka
kivet suurimmalta osalta ovat sysätyt
vuoren rinnettä alas. Pohja melkein
paljas. Ristiin ollut luultavasti 6 m 50 cm.
Raunioin kivet ovat erittäin pieniä kul-
mikkaita. — Tämän ja edellisen välissä

1. on kammun kunnalla itsekin jätettiin rau-
niosta, joka on ollut kasattu saman kalli-
sista kivistä kuin edellinen.

luonnon m.

1. Sivun edellisen takana on myös puoleksi
hävitetty suuri raunio pyöreän puoleisista
miehen nostamaisista kivistä, myös seu-
ramista. Keunakehua näkyy hiukan. Tak-
jana näyttää kuin olisi kerros kiviä, mutta
luultavasti liikutettu. Raunio arvaaten
ollut ristiin 7m 50cm.

2. Muutama kyimmentuntainen mokia edel-
lisestä etelään on kaksi varetta samassa suun-
nassa, joista pohjaisiin⁸ on iso ja uhkea,
mutta kivistä huoppia pohjaan asti,
vieläpä väännetty esiin kaksi suurta la-
tista kiveä. Kivet kammiossa erittäin
4 kulmikkaita hyvin miehen nostamaisia.

1. Etelä ja pohjais sivulla näkyy pappale reu-
nahkaa tukevista kivistä, mutta on kuin
olisi ulostunut taikka si rauniosta olisi
täytetty täydellisesti. — Itä sivulla on
pitimmällä kuin raunio pituus riutta ki-
via, jotka näyttävät aiottuiksi raunioon,
mutta jääneet kasaamatta. Kivet ovat
siinä isompia kuin rauniossa, muutamia
samankaltaisia. Ristiin on, raunio 9-10
metriä.

9 Eteläisen puolella on kasattu kulmikkaita
ja pienoisista kivistä, myös miehen nos-
tamaisista. Näyttää kuin alus olisi ka-
sattu laajemmaksi ja vasta sen päälle
tehty pyöreä ahtaampi kehä rakennus.
Sen kattaiseksi esiintyy se itä sivulla, mut-

ta lausisimulta on kuin ahtampikehä⁷ olisi
^{kukistunut} vajonnut ja sitä⁸ syystä tämä⁹ siinä yhtä-
 mittaisesti laiva. Keskece ahtampua ke-
 hä¹⁰ on kaivettu vähäinen kuoppa, mut-
 ta si ulottane pohjan asti. - Alustassa nä-
 kyy myös kehä¹¹ tapaista. Raunio on ristin
 alustan mukaan 6m 70cm, korkeus 1m 80cm.
 5 Ahtampi kehä¹² ristiin 3-3m 30cm, tämän
 rakenteen korkeus 30-50 cm

Aivan tämän ryhmän pohjaisimman
 vieressä¹³ on suuremmilla kivilä¹⁴ merkitty,
 ala, joka on peitetty yhdellä¹⁵ kerroksella pie-
 neämpinä¹⁶ kivilä¹⁷ kuin ympäryys. Tämä¹⁸ ala
 on 4,50-5m pitkä¹⁹ 3m leveä.

Kuori²⁰ jäätyy²¹ näihin; kuitenkin se
 ei ole ollut yhtämittaista, vaan muodos-
 tanut verrattain korkeita kauroryhmiä,
 joita²² syvät²³ notkot ovat erottaneet toi-
 sistaan.

Pitkäjärven eteläpäässä²⁴ Paluksen
 maassa²⁵ kahoa²⁶ kuori taas ja siinä²⁷ on
 kaksi²⁸ rauniota²⁹ suunnassa etelästä³⁰ pohjassa.

Pohjaisin³¹ on pieni, neliskulmainen, kasit-
 tu³² kulmikkaista³³ myös³⁴ latiskaisista³⁵ kivistä.
 2 Keskelle on kaivettu³⁶ kuoppa, joteu on tul-
 lut³⁷ näkyviin³⁸ syvässä³⁹ ikäänkuin⁴⁰ arkan
 sivuna⁴¹ oleva⁴² kivi. Koillisnurkka on
 vajonnut. Raunio⁴³ pituus on 6m, leveys
 pohjaisesta⁴⁴ päästä⁴⁵ 3m 60cm, eteläisestä⁴⁶
 3m 30cm, korkeus⁴⁷ 1 metri⁴⁸ keskeltä⁴⁹, jossa se
 on⁵⁰ korkein

Muutama⁵¹ metrejä⁵² ylempänä⁵³ kaurion
 korkeimmalla⁵⁴ kohdalla⁵⁵ on iso⁵⁶ raunio⁵⁷ pys-

rean pullan kattainen, kasattu pyöreäntaivai-
 sista ja kulmikkaista kivistä, myös laiskaisia
 näkyä. Renukkehästä ei saa selvää. Ranni-
 ota on yritetty tutkimaan kaivamalla kana-
 va joikhi rannion, mutta ei ole kaivettu poh-
 jaan saakka. Rannio on ristiä 8 m 50 cm, 1 m
 50 cm korkea. — Tämänäkin rannion kaak-
 kais puolelle on jäänyt kasa käyttämättö-
 mia isompia pyöreätkäjä kivia.

V. Wagnan
1891.

Rannan pitäjä.

Kasaraisten kylä, Matti (Samuel Iso) talo.

1. Pitkän järven itäpäässä Suurennie-
nuoren rinteellä metsän ympäröimänä
on korvessa on leveä pyöreäseinäinen ai-
van sammattunut rannio, päättä hiukan
kaivettu, muuten vahingottomaton. Sai-
nämien ulkopuolella ^{on} melkein metri verran
kiviä maata vasten myöskin sammattunai-
na ikäänkuin perustuksena ja vasta siitä
kohoaa rannio. Länsilounas syrjä on loi-
vempi, sitä vastakkainen pyöreämpi. Ran-
nio on ristiin 8 m, korkeus 2 metriä, kasattu
pyöreäntahtaisista micheu nastamaisis-
ta kivistä.

1. Edellisestä hiukan itänpäin sa-
massa korvessa on kalliion reunalla
pienuinen pyöreän soikea matalanpuo-
leinen hyvin säilynyt rannio kulmikkais-
ta ja pyöreän tahtaisista kivistä. Pi-
tuussuunta K-L:seen kalliion reunaa pitkin,
rannion pituus 6 m 30 cm, leveys 3 m 10 cm
ja korkeus 80 cm, loivenee kumpaan päi-
tä kahden ymmä sivulle.

Molemmat yllä huetellut tutkittiin.
Eusii mainittua tutkittaissa ei voi-
nut huomata erikoisempaa rakennus-
järjestelmää kuin päättäpäin kat-
soessa. Kuitenkin ylärakennuksessa
itäpuoleinen puoli järjestyneemmin leh-
ty pyöreäksi. Rannion sisällä ei ol-

lut muuta huomattavaa kuin suuri la-
 ka-kivi päässä sekä hiiltä pohjassa.
 Työväimen vähyyden vuoksi ei täytetty
 raunioita uudelleen kasaamaan.

Itäisimmässä rauniossa ei myö-
 skään ollut huomattavissa tarkempia
 rakennusjärjestelmiä. Reunakiveä ei ol-
 lut, ainoastaan reuna merkitty tuke-
 viimmilla kivillä. Pohjassa tavattiin
 yleensä hiiltä. Keskellä pystyssä oli eräs
 35 cm korkea, 43 cm leveä kuvi, jona-
 ka päähän oli koverrettu
 8 cm paikkimitäten, 3 cm syvä
 kuoppa, hiukan rosaa yhdellä sivulla.
 Tämän ^{kuoppa} kieressä myös jonkunlainen
 toinen kaivamus.

S. Högman
1891.

Rauman pitäjä.
Kasaraisten kylä, Handlan talo.

41
3. Keinum eli Kujin kalliolla on kolme rannota summassa kallisesta lounaaseen. Tämä ei ole aivan laaja, ja lounaisin rannio on aivan kalliou äärimmäisellä reunalla. Keskimäinen on isoin, toiset pieninä molemmiin puoli, ainoastaan muutamia askeleita väliä. Kallisissa on hävitetty; ainoastaan suurempia kiviä on otettamassa sen asemaa ja piiriä. Näyttää oleen noin 4m 30cm pitkä, 3m leveä.

Keskimäinen näyttää kasatukseksi pienien puoleisista ja kulmikkaista kivistä, ja on nykyisin paikallehätun heon muuttainen. Reunakehää ei voi huomata. Keskeä on tavoitettu pohjaa kahdesta kohdasta, mutta luultavasti koskematta. Lounaiselta syrjältä on paljon kiviä viiritetty kauas reunapiirin ulkopuolelle. Rannio on ristiin ruusaasti 14 metria, korkeus 2 metria.

Lounaisin näyttää kasatulta isomista kivistä kuin edellinen, suuremmista kuin miehen nostamaisista. Reunakehää ei myöskään tässä ole näkyissä. Keskeä on kaivettu syvän puoleisen kuoppa, mutta pohja luultavasti koskematon. Rannio on ristiin 5m 50cm; korkeus 1 metri.

Tämän ja edellisen välistä näyttää kuin

1. alisi hävitetty (raunio).

Kaivon molemmiin puoliin on nüttyä, ja
Saljärven "joki" (oja) ei ole kaukana.

W. Högman
1891.

30.

Rauman pitäjä.
Kasaraisten kylä, Heikin (Iso) talo.

37

1.

Kuljun kalliotta vähän matkaa poh-
joiseen on Isän nimityn kalliolla paik-
keihattom keon muotainen uhkeanlainen
raunio. Tämä on kasattu pyöreäntäisistä
ja myös kulmikkaista kivistä. Keskelle on
kaivettu suuri hauta, joka syvempää näyt-
tää huolellisemmin tehdyttä kuin tavallisesti
kaivetut. Hauta näyttää ulottuvan pohjaan
asti, sen seinä muodostaa pyöreän kehän 1
metri laajudesta poikkimitateu, ylös päin
avareneva. Reunakohdasta ei saa selkoa.
Raunio on ristin 9m 50cm, korkeus 1m 60
cm, ja sijaitsee matalanpuoleisella maa-
tunella kalliolla tuuhean metsän ympär-
öimänä.

43

2.

Pahjärven kaakkois puolella kalliol-
la (nimeä ei ole) 2ⁿⁱ suurta keon muotoista
rauniota, suunta koillisesta lounaaseen
kallion reunalla järveä kohden.

Koillinen raunio on kasattu pyöreäntäisistä
kivistä erittäin, mutta myös kul-
mikkaista näkyvissä. Puuruideltaan ovat
kivet erittäin mielen nostattavissa, kun-
tenkin on kivien välissä hyvin paljon ai-
van pussia. Tämän huomaa kun päältä päin
on kahdesta kohdasta yritetty kaivamaan.
Toinen kuoppa lähenee pohjaa, mutta ei ole
sitä kuitenkaan rikkoanut, on näst aivan ah-

das. Reunakehä^ä ei voi erottaa, sillä²² sisään²² on kiviä vierinyt. Kaakkoisella sivulla näkyy vähäinen osa ikään kuin vaaheen alku-
peräistä^ä ulkoseinää^ä vaan siitä molemmiin puoliin ja aivan epäjärjestyksessä olevia kiviä, jotka ovat joko vierineet tai kaivauksista heitetty. Rannio on seinämän mukaan 9 m 30 cm kistiin. Kiviä on noin 1 mottin ym-
päriinsä tämän mitan ulkopuolella. Korkeus 2 mtr^ä

Lounaisen rannio on kasattu saman tapaisista ehkä hiukan pienemmistä kivistä kuin edellinen, mutta laivempi rakenteeltaan. Suuri hauta on haivettu keskelle. Pohja kuitenkin lie kaskematta. Selvä^ä reunakehä^ä ei erota, sillä kiviä on sekä vierinyt että heitetty alas. Rannio on kistiin runsaasti 11 mtr^ä; korkeus 1 m 60 cm.

W. N. Nigman
1891.

Rauman pitäjä
Kasaraisten kylä, Kestilan talo.

38

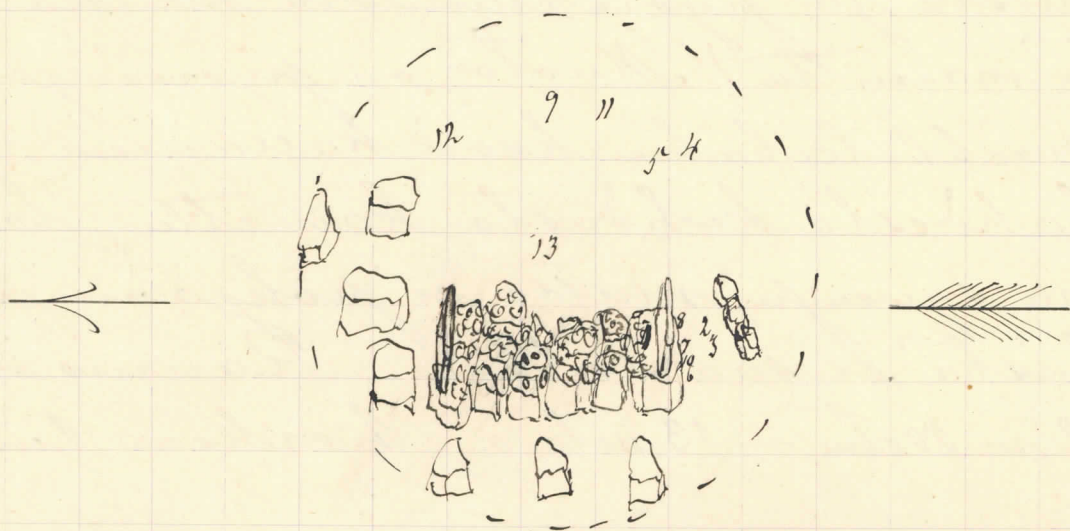
1. Leitsuon kalliolla muutama satakun-
nan metria länteen päin Kahalan maallaker-
rotusta on uhkea rannio saman mityn reu-
nassa. Rannio näyttää kasatulta pienem-
mistä ja pyöreämuista kivistä kuin edl-
lä mainittu. Muoto on pyöreä ja korkea,
piikkileikatun keon kattainen. Täällä on
kahdesta kohdasta kaivettu, toinen kuop-
pa syvämpi, mutta ei pohjaan asti. Ke-
hästä ei saa selkoa. Rannio on ristiin
12 m 50 cm - 13 metria, korkeus 1 m 80 - 2 m.

38

1. Kymmänkunta metria edellä kerrotusta
on pieni rannio kasattu kuten päättäjäin
näyttää vähän isommuista ja ehkä kul-
mikkaimmista kivistä, muodoltaan
pyöreä ja ^{matala sekä} keskeltä kaivettu pohjaa myö-
ten, kuitenkin ei näy pohjakivien saakki-
liikutettua. Reunakehä huomaa ainoastaan
paikoittain. Rannio on ristiin 5 m 20 cm.
Kallio, jossa nämät ovat ei ole aivan kor-
kea ja tekee tässä muthan alankoon päin
ja päätyä. Siinä kasvaa harvainta
metsää, mutta alemmalla alankoa koh-
den varsin tuheaa.

Molemmat ylläluetellut ranniot tut-
kittiin. Ensimmäisessä ei voitu saada
selkoa reunakehästä, vaikka kalettiin ulos.

Tamella nähtävästi vierille vierreitä kiviä puistaa. Eteläpuolella tavattiin vain vähäinen seiniä pienempiä sista päällekkäin ladotuista kivistä. Toisilla puolella tavattiin ainoastaan suurempia kiviä, mutta eivät nekaan säännöllisesti seuranneet toisiaan.

Paljastuksen kuluessa näkyi suurempia kiviä olevan pohjimmalla, ylempää pienempiä, kuitenkin niistäkin useimmat miehen kantamukia. Pohjaisella sivulla kivet pienempiä. Paljon ainoastaan nytkin ja parin kokaisia isompia löydettiin. Kuita syvemmälle tultiin sitä isomiksi kävivät kivet. Erintään olivat pyöreäkulmaisia ja myös kulmikkaita.

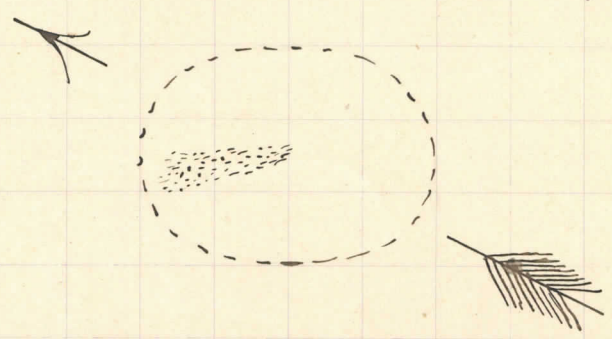
Keskellä rauniota noin puolitessa korkeutta oli kaksi paasikiveä toisiaan vastassa pystyssä 3m 10cm välillä toisistaan, paasien leveys 1m. Paasien välin seini-

La E. N. Keskivalilta sita kohosi sil-
 ehko ^{sofkea} 10 cm korkea korkea kiivi. Tällä
 kohdalla sivat kiivet olleet muuten
 missään järjestyksessä; paasikiivien
 välistä tuli vaan toinenkin pysty kiivi
 keskijakoilta esiin. Mutta paasien vä-
 li alareunan kohdalla oli täytetty mu-
 kulakivilla ikäänkuin "vesikatoksi"
 kuten eräs työnichistä lausui. Kukaan
 alempaan tätä "vesikatosta" tuli esiin
 suuria verrattain tasapaisiä kiivia,
 joitten päällä tavattiin hiilen se-
 kaista muttaa. Kiivet olivat poh-
 jakiviat ja etenkin yksi niistä varsin
 suuri ja parin muun kiven tukema jät-
 ta sita si 6 michen ja 3 paikaseu väimil-
 ta sanaksi kyetty liikuttelamaan. Tämä
 olikin rannion keskuskivi. Sen päältä
 löytyi kolme pottamatonta luumpalas-
 ta. Ylempää tavattiin myös pari isom-
 paa luumpalasta, mutta vainet varis-
 ta päättyäin. Ranniota edelleen
 tutkittaessa tavattiin itäpuolelta luum-
 jäsen sijalla. Hiiliä tavattiin myös kaak-
 koisreunalla ison kiven kyljessä sisään
 päin ranniota. Läntiseltä syylältä puo-
 litiesta korkeutta löytyi vaalikka
 pyöreä kiivi, jonka keveyttä miellet
 kummastelivat. Tarkemmin katsottuna
 huomattiin että siinä oli arasteavasti
 koverrettuna kammuseen muuttava
 soikea reikä. Pohjassa tavattiin
 iso ryhmä suuria kiivia mutta oleval-
 ta missään järjestyksessä. Suurin niis-

38.
Tä" edellämainittu keskuskivi. Ranniota
ei vaitu kokonaisuudessaan tutkia käy-
ttävänä olevalla työvoimalla. Tut-
kittu ala oli ristien 7m ja korkeus 2-2m
50 cm. Keskijohja alaspäin notkoma
ja reunoitte, joita ei saatu liike-
tutiksi suuria kiviä ja paljon jäät-
likkään. Pohjalla tavattiin yleensä hiltta
ja hiilen sekaista muttaa vieläpä suu-
ten kivien allaakin. Esineita löytyi N° 1
kohdasta tunt keskuskiven päältä, N° 2 k:sta
raunna ja hinnan saariluu N° 3 "
luupalasia, N° 4 k:sta stuhampaita ryhmäs-
sä leukaalinen, N° 5 koh:sta hinnan jaan muo-
toinen luo ymää saariluita (N° 4 ja 5 koh-
dassa olevat olivat paremmin pohjämullan
päällä pohjakivien välissä), N° 6, 7 ja 8 k:sta
luu, N° 9 k:sta karvasta-ainetta ymää suo-
leypala kivestä, N° 10 kaksi kärkeä muo-
toista kiviä, N° 11 muolen kärke-
kivestä, N° 12 pieni luo, N° 13 luo
jäsenen sijalla N° 14 kiviäseita / keskus-
kiven eteläpuolella. Kärke yhdessä kulu-
nut, ei ollut alhujaa, vaan ehdittiin
sillä pohjaa harata. — Ranniota
ei kyetty kesaamaan järeän, vaan
jätettiin sellonsa.

Edellä mainitussa pienessä rannios-
sa oli pienempiä kiviä kuin suuressa
ranniossa. Ulkokahaksi ole säännölli-
nen, tapalle pyöreyttä. Keskus-
taa on ennen kaivettu, joten si voi
varmaan sanoa, jos arkkulatomusta

on ollut mutta näyttää² ettei sekaisista
 ole ollut. Luoteissivulla tavattiin
 lummuja suorassa juovassa kes-
 kustaa kohden. Hülen sekaisista mull-
 taa pohjalla. Pajasteluma asottuu
 tui rannio olevan 4 m pitkä ja 3 m
 leveä².

Rannio kasattiin uudelleen.

[Faint, illegible handwritten text in red ink]

V. Hoogman 1891.

Rauman pitäjä. Kasvareisten kylä, Sahalan talo.

N:o 36

3. Kylmän korven kalliolla laiteen-
 jään Laurin talon metsissä kerrotuista
 lähellä ^{graffaa} on kolme pientä matalaa ranniota.
 Yksi 4 m ristiin toinen 5, kolmas 5,40.

1.
N:o 40

Leiltsuon kalliolla löytyy jätteen
 hyvin säilynyt rannio, pullan muotoinen
 toiselta sivulta laivempi. Rannio on
 mainittu suon (nyt pöyhä tehty) etelä-
 reunassa, kylästä noin 2 kilometriä. Mu-
 sitalo lähellä, Vähäjärven rannalla.
 Rannio on kasattu erittäin kulmikkaista
 miehen nostamaisista kivistä, myös siom-
 mista. Läntisellä sivulla huomaa sel-
 vän hyvin tehdyn kehan kyhien. Rannio
 on ristiin 8 m 30 cm, 1 m 25 cm korkea.

Yllä luetelluista viimeksi mainittu
 tutkittiin. Remakehasta si voitu saa-
 da suurempaa selville kuin sita rannion
 koskematta ollen oli näkyvissä. Kes-
 kellä pohjaa tavattiin paasikivistä
 tehty arkku, joka oli 2 m pitkä, 65-75
 cm leveä, suunta i-i. Arkussa oli
 hiilellä sekoitetussa mullassa mel-
 ken pitkin koko pituutta pöyteluita luu-
 palaisia. itäpäissä vaan kulma, jos-
 sa si ollut melkein muuta kuin 2 ruskeaa
 pöytäammunnan näköistä luupalasta.
 Arkkua si ollut peitetty niin että se
 olisi jäänyt outoksi. Rannion poh-

48.
ja löytämä" suuria kuvia" vislapi" use-
amman miehen nostamaisiin. Poh-
ja si ottut koho alalla tasainen, vaan
oli etelä" reunalla syvä" notko. Kivet
siintäin kulmikkaita, löytyi jire-
miäkin joukossa. Käytettävänä
olevalla työvoimalla ei rannion
pohjaa arkaan ympärillä saatu täy-
deksi tutkituksi eikä tietyksi myö-
skään uudelleen kasatuksi.

Vasaraimeen, Pahalan talo. Leitsuon kalliolla oleva raunio. P. Tuom. A. Sunellin tekema luonnos.

Vasaraimeen, Pahalan talo. Leitsuon raunion arkkulatoimus. P. Tuom. A. Sunellin tekema luonnos.

S. Högman
1891.

Rauman pitäjä. Pasaraiston kylä, Laurintalo.

2. Kylmän Korvan kallioita itään kylästä
joikhi niityn korkeanlaisen kallion rea-
nana kaksi ¹⁻² hävitettyä raunioita. Toisen
ollut 4m 30 cm pitkä, 2m 50 cm leveä ja
aivan matala; toinen 3 metriä ristiin, kor-
keus yksi harva kivipanos, nähyissä myös
suuria kivia.

1. Etelämpänä on pyöreä raunio ³ kasat-
tu siintain mielmuostamaisista kivis-
ta, myös nähyy paljon isosti pienempia,
kulmikkaita ja pyöreitä sekoitettuna. Rau-
nio on terävän keon muotoinen; etelä-
sivulla erottaa selvän kehäperustuk-
sen tukevista kivistä. Raunio on paljon
vierryt ja keskelle kaivettu kuoppa juo-
leen korkeuteen. Pohjataan 9 metriä rist-
tiin, korkeus 1m 50 cm.

1. Noin 30 askelta länteen päin edellisestä
on samankaltaisista kivistä kasattu pyö-
reä raunio ⁴. Tässä lie kuitenkin enemmän
pieniä kivia. Suuri kuoppa on kaivettu
keskelle, mutta pohja lieuse koskematon
sillä kuoppa on pohjempaa hyvin ohdas.
Sivulla huomaa praihoittain varsin hy-
vin tehtyä kehää. Raunio on ristiin
12 metriä, korkeus 2m. 10 cm.

1. Vielä etelämpänä yksi pyöreä raunio ⁵
suuremmista kivistä kuin edelliset. Keskel-
le on kaivettu kuoppa, vaan ei pohjaan saak.

ka. Tukevia kiviä näkyy reunalla. Rannio on ristien 5 m. 60 cm, korkeus 70 cm.

32₂
1. Muutamia satoja metrejä edellisestä pohjoiseen on nuoren reunalla vaihtelun ylemmällä osalla, matala saikea rannio⁶ 5 m 40 cm pitkä ja 4 m 20 cm leveä, korkeus pari kolme kerrosta kiviä isompia ja pienempiä.

32₁
1. Saman verran matalaa edellisestä itään samaa nuoren rimmella, mutta ylempänä on korkealla paikalla keon muotoinen rannio⁷, josta kannis näköala Vähäjärvelle ja kylään. Reunoilla huomaa kehälatomusta tukevista kivistä, voimittikka⁸ eräitä sivulta vajota, rannio ei näet ole aivan työreä. Se on 9-86 m 70 cm, l-2 5 m 70 cm, korkeus 1 m 10 cm. Suuria kiviä ei sanottavasti huomaa. Keskelle on kaivettu työreä huoppa, mutta ei pohjaan asti.

33₁
1. Tähän lähempänä järveä hävitetty rannio⁸ 3 m 80 cm pitkä, 3 cm leveä. Pohja aivan pahas, reunoilla hiukan kiviä.

33₂
1. Edellisestä kylään päin rannio⁹ ristien 4 m 50 cm, 70 cm korkea.

J. Högman
1891

Rauman pitäjä.
Kasaraisten kylä, Musitalo.

Talorakennuksen vierestä lehdossa
aiivan Rähäjärven eteläpuolella kallio-
kunnulla on vähäinen rannio, mel-
kein tyhjänään hävitetty. Remoissa
hiukan kivia jäljellä; keskikohta ai-
van paljas, lammalen seasta jäs-
taa esin joku kivi.

V. Högman.
1891.

Rauman pitäjä.
Nihattulan kylä, Tappilan maa (?).

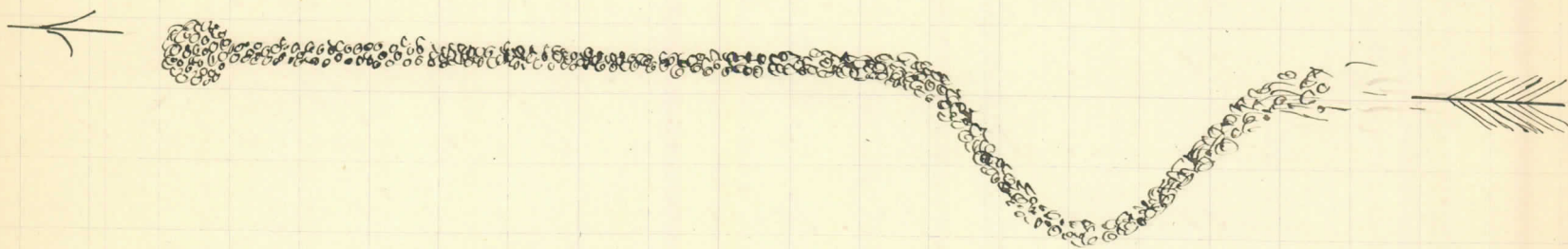
✓ Luuvien torpan luona aivan lähellä kylää "Lounassa" Kaaphorven reunassa on kiivi-aitalatomusta suunnassa e-p. Latomus alkaa pyöreästä päästä (3 m. rustiinsa) ja jatkuu etelää kohti suoraaan 30 m:ää, jolloin tekee pyöreän mutkan etelään lounaaseen. Mutkan syvä 9 m.

Latomus on noin 1 m levyistä ja 30-40 cm korkeista, sisältäen Luuriabin kiviä. Latomuksen pää paljastettiin ja tavattiin pohjaa hiiltä, mutta ei muuta eikä myöskään mitään järjestyttä siitä tehdestä se vaan ettei pää ollut aittu pyöreäksi. Mutka-ala tutkittiin myös kaivamalla oja sen poikki ja muuten kääntämällä maata, mutta heti tuli kova koshematon maa steen, vaikka turppaan aicca tavattiin hiiltä. Latomuksen eteläpään jatkoa laotettiin turppaan paljastamisella selville saada, mutta turhaan. Kangas siränsä on hyvin kivikkoa ja kahtoa latomus siihen.

Nihattulan ja Pasariiston Vähnen tie kulkee latomuksen päitse, ja toisella puolella sen on samalla kohdalla myös epä-määräistä latomusta. Paikasta ei

7 Polvi, jossa latomus kääntyy lounaaseen

tuumetta minkään laista tarinaa. Oli vaan
herättänyt lähellä asuvan torpparidin
vaimin huomiota.

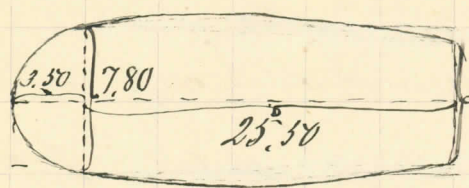

paahatettiin myös, mutta muuta ei voi-
nut huomata kuin että "kivia" oli ladot-
tu päällekkäin noin 2-3 kertaa.

W. Wagnman
1891.

Rauman pitäjä Vihattulan kylä, Kaskisten talo.

Ruhivainion maassa lähellä taloa

on - muotoinen ja ko-
1. kai - - nen kivilatomus
Suun - massa l - l. Pyöreä

grää on kalliota vasten, sivut ja tasainen
grää vajonneet jonkumäärän maahan. Kes-
kettä on latomus hiukan leveämpinä kuin
osotetut mittamäärät. Keskellä on suu-
rin korkeus, joka on 1 metri. Kaksi ma-
talaan syvennystä löytyy pyöreän puoli-
sessa gräässä. Sivulla löytyy joku määrä
kiviä ulkopuolella mainittujen rajamää-
rään, jonka vuoksi latomus ensi kat-
sauksella näyttää tavalliselta kiviromk-
kiolta. Kivet ovat pyöreänläitäisiä.

1. Utään edellisestä samassa maassa on
pyöreänläitäisistä kivistä ^{pyöreä} raunio kasattu
matalalle kalliolle: 9 metriä ristiin, toisel-
ta syrjältä 2 m korkea, toiselta matalam-
pi. Kuoppa on käivetty keskelle, mutta
pohja luultavasti kuskematon.

1. Huikkasen samaan suuntaan on
matalanpuoleisella kalliopohjalla pyö-
reä raunio jonkumäärän suuremmista ja
kulmikkaammista kivistä kuin edelliselt.
Kivet erittäin mielen nostamaisia, mut-
ta myös isompina ja pienempinä. Molempia

on aikuntettu aidan puolelle, joka menee
ylä. Tuheena olevaa muutenkin levitet-
ty, joten ei reunakohdasta saa selkoa. Toki
ja lienee kuitenkin suurimmalta osalta
ohra. Rannio pöyhimitäten 11 metria² se-
ka 1 metri 25 ctoria² korkeaa. — Näitten ole-
lajuloitse käy nykyisiin peltoma viljel-
ty alanne.

Prunkin puorella itään Rühinai-
nion varasta pöykki alangon on pie-
1. ni rannio suurempuoleisista pöyresäntäi-
sistä² kivistä². Harvinaista reunakehää ei
ole vaan ainoastan jokin tukevampi
kivi merkitsenässä² reunaa. Niinkaan kol-
gätty. Rannio on 5,50 - 6 m² istin; kor-
keus 50 ctia.

W. Högman
1891.

48.
Rauman pitäjä.
Nihattulan kylä, Raimio-Punilan talo.

1. Kaskisten myllyn kalliolla on raimio
kasattu samankaltaisista kivistä kuin Kas-
kisten maassa olevat. Piitä ei ole kuitenkään
enää kuin osa jäljellä syystä että sen
kivistä on tehty kellari ja jäljellä ole-
vaa osaa on useksi pohjia myöten kai-
vettu. Reunakehästä ei saa selkoa enää.
Raimio lie alhujain ollut ristun 8 m 50 cm
a 9 m 50 cm. Jäljellä oleva osuus on
korkeinen. Paikka on laaja nähoala:
kahden puolen on peltöä ja niittyä maata

W. Högman
1891.

49.

Raunan pitäjä.
Nihattulan kylä, Yli-Punni talo.

Rethen vuorella isonpuoleinen laiva-
1. rakenteinen raunio siintää pyöreäntä-
laisista mieheunoistamaisista ja pienem-
mistä kivistä. Kehästä ei voi saada sel-
koa. Raunio on 11 m ristiin, 1 m 20 cm
korkea. Taitetta on laaja näköala ky-
länsä ja pitkin alankoa.

W. Högnman
1891.

Rauman pitäjä. Nihattulan kylä, Rauvaisten talo.

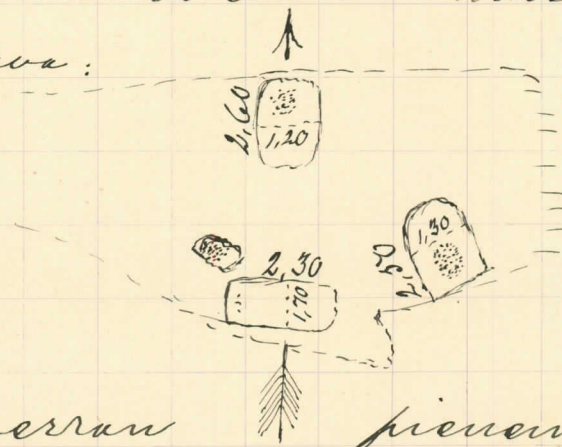
Manolaismytöjen sisällä on matalal-
la kalliolla Iso-Kummarasen järven puo-
1. teispuolella sievä pyöreä raunio mie-
henostamaisista ja pienemmistä
kulttuuripuoleisista kivistä. Kes-
keus on kaivettu kuoppa pohjaan asti.
Täten on tullut esiin arkkau, joka on
tehty pienempuoleisista paasikivistä. Ar-
kun pituus on 1m 90 cm, leveys 60 cm.
Rauniokehä on näkyvässä melkein ko-
konan. Pohjakalliossa raunioin kahdel-
la on syvenny^s ja siinä puolelle on
tehty 2:sta suuresta kivestä Tukeva Sei-
na. Raunioin kaivotussa kuopassa
kasvaa pieniä kaivuja. - Raunioita on
varsin kaunis näköala yllämainitulle
järvelle, jota ympäröi tukeva havu- ja
lehti-
kovumetsä ja sen rintteilla niitty vähi-
sine vihantoinne hurrainen. Rau-
nio on ristiin 7m 40 cm - 7m 70 cm, kor-
keus 1m korkeaa.

H. Höglund
1891.

Rauman pitäjä. Nihattulan kylä, Nihattulan kartanomaa.

1. Harenuoren Iso-Harejärven puoleises-
sa päässä on melkein kokonaan hävitetty
raunio; nähtävästi ollut suorakulmion muo-
toinen. Toisella sivulla on tukevia kivi-
viä. Kivet rauniossa kulmiikkaan puolei-
sia, suaa vain noin kaksi kerrasta. Pi-
tuus suunnalta P-E, viistään vuoren päätä
vastaan. Raunio pituus 40 ctm, leveys 2 m 50 ctm.

3. Muutama satakunta askella met-
riä länteen edellisestä samalla vuorella
hiukan korkeammalla paikalla on kolme
soikeaa ^{pienää} rauniota. Niistä kaksi päittäin
Raunio sivua kahden, kolmas sen mukana.
Raunioitten asema täsmänsä ja koko on
seuraava:

Eteläisessä on
reuna tehty noin
miehen nootannai-
sistarmaisista li-
vistä, toisissa jon-
kun verran
pienemmistä. Muuten aino-
astaan eteläinen joteinkin kokonaan peitetty,
matalalla kivikerroksella; toiset aivan vas-
taan osittaisesti. Täisessä tavattiin jäl-
tettuja huuruja ymsä pisma hiekan ser-
pateita kivikerroksen alla; samoin poh-
jaisesta. Puna vähäinen syvennys pohjälä-
hossa, jossa pienen ja jonkun latishaisen ki-
ven alla tavattiin maantut murut. Etelä-

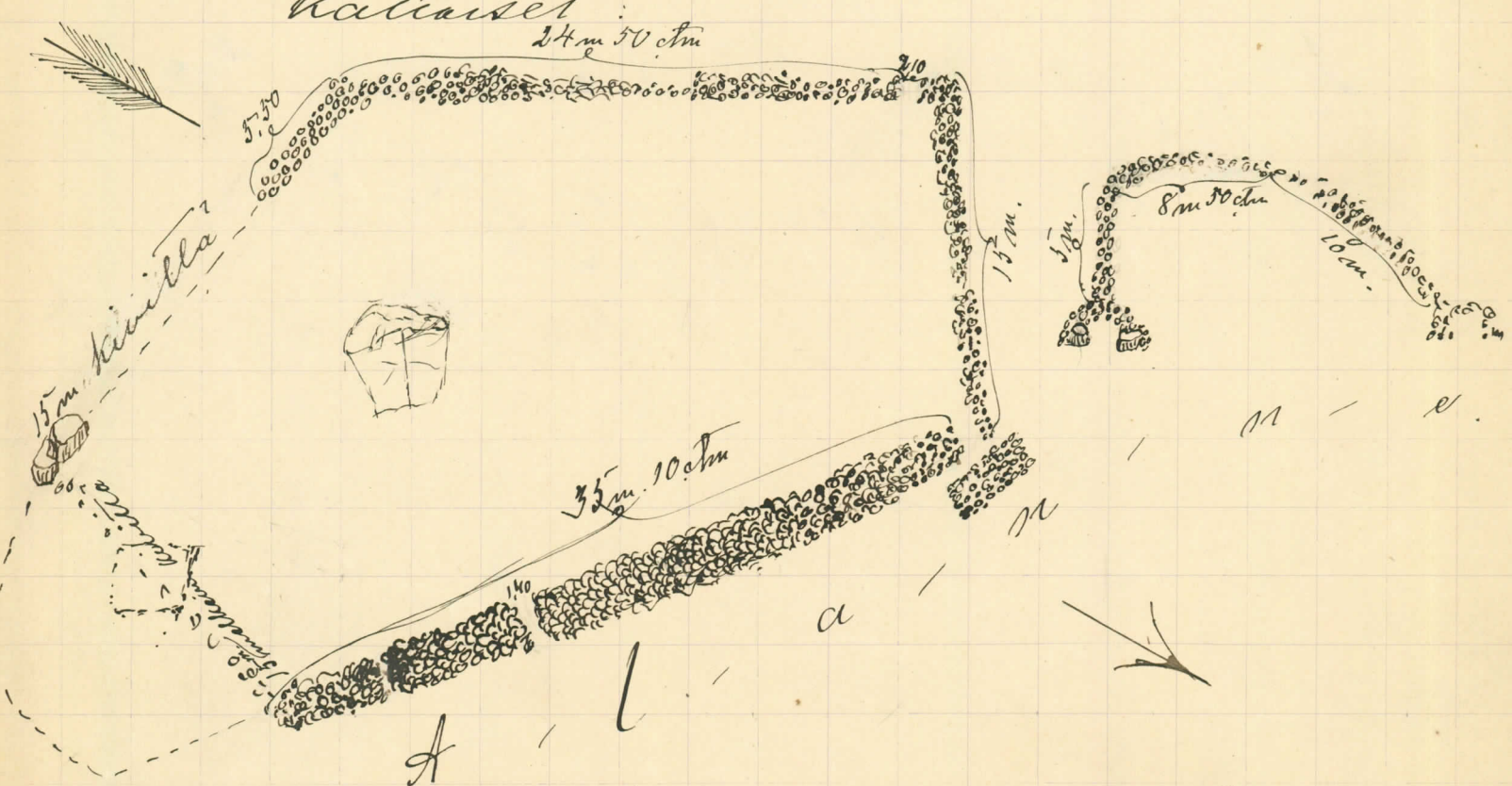
sessä oli myös joku ainoa muru. Mutta
sen luotoiskuhunalla on vähäinen syvennyks
pohjakkudessa, joka oli täytetty kivillä ja
ainoa oli myös joku määrä muruja. Kätk-
ki asotetuilla paikoilla.

V. Högman 1897

Rauman pitäjä.
Tarvolan kylä, Matilan talo.

Tarvolan ja Nihattulan kylien väli-
sen tien varrella on eräs puoleksi kiel-
loinen, puoleksi hiekkainen mäki, jota
kutsutaan Kertunmäeksi. Paikka ei
ole laaja, seka on erittäin niitty alan-
kojen ympäröimä paitse pohjais- ja koil-
lispuolelta, jossa kapean alanteen
erottamana kokoavat kohtalaisen kor-
keat kaviot. Tämän mäen yläosalla
ja alanteen puolimmaisella rinneellä
on epäsaamottinen kehä-kiivilatomus, se-
kä sen luoteispuolella Rauman mäen
rinneellä yyrkennäköä kohdalla jää-
tä vielä saamottomasta ta-
tomuksesta. Latomukset seuraavan
kattaisit

muinai-
sinna

Käikköisen kulmavaihin sijassa oli
neliskulmainen hiekkakohanne noin 20cm
korkea. Kaivettaessa tavattiin siitä hiekan

hiiltä vaan ei muuta. Kehälatomukseen
 sisäpuolelta tulttiin siten että "hävettiin"
 oja laidasta laitau, mutta ei mitäänlaisia
 la muuta kuin koskenatonta maata tuli
 esiin. Alareunan huona paljastettiin eräs
 kuoppa vaan ei tavattu tuon kummeupaa.
 Sama oli asian laita milloinpaikoin vaan
 maan pinta jyrkkaistui. Tukevin latomus
 oli asetettu jillekin alammalle, jossa tavattiin
 2-3 metrin nostamaisia kiviäkin, ja oli se
 2 m - 2 m 50 cm leveä, 30, 50, 90 cm korkea.
 Latomukseen sisäpuolelta oli suuri yksi-
 näinen kivi, jota nimitettiin kukkoriki-
 veksi.

Kylälogman 1891.

Rauman pitäjä.
Tarvolan kylä, Mattilan talo.

Mattilan Listoriitun pohjaispuolella
Häupponessa
metsän peittäimäällä kaurion vieriteellä 1/2

1. viirstaa kylästä on pyöreä rannio ka-
vattu kulmikkaista ja pyöreistä kivistä.
Rannioon on haivettu pitkä juopa poh-
jaa myötä ja näyttää niinkuin joku arhem-
tapainen katonus pistäisi esiin. Kivet,
jotka ovat näkyvissä, ovat noin mie-
hen vastarmaisia ja pienempia ja myös
isompia. Niistä on hiukan remakkehaa
huomaa. Rannio on ristin 6 metriä, kor-
keus 80 cm.

V. Högman
1891.

Rauman pitäjä.
Kollan kylä, Simulan talo.

1. Rapajärven haasta samana niminen jär-
ven pohjaisella sivulla on matala rau-
nio kulmikkaista ja pyöreistä miehen
nostannaisista kivistä. Muoto on koljaa-
misesta rikkamut, pohja kuitenkin myl-
tää koskemattomalla. Rannio on 7 m.
pitkä, 5 m 40 cm leveä ja 65 cm korkea.

Pohjaisessa kerrosta noin 200 metria
on vuoren korkeimmalla paikalla pyöreä
1. uhkea rannio pyöreän laitaisista miehen
nostannaisista kivistä. Keskelle on kai-
vettu matala kuoppa. Rannio on kairat-
tu ristiin 10 m, korkeus 2 metria.

1. Länteen päin pitäjän rajaa pitkin vä-
haisen notkan grokki on matalan puo-
leisella laajalla kalliolla sievä rannio,
muodoltaan pyöreä seinäinen ja pyöreä
kasattu miehenostannaisista pija-
ta ja kulmikkaista kivistä. Siihen kuop-
pa kaivettu pohjaan, jossa koivuja kasvaa.
Rannio on ristiin 8 m 50 cm - 9 m, korkeus
1 m 30 cm.

Reunakehä huomaa molemmissa ni-
me mainituissa jouluu verran.

2. Sivua viimeksi kerrotun vierestä on
kaksi pientä ranniota. Toisesta ei näy kuin
vähän reunakivä, toisessa voi olla noin
kaksi kerrasta mukulakivä. Molemmat o-
vat noin 1/2 metria ristiänsä.

J. Högnman
1891.

Rauman pitäjä.
Kollan kylä, Kollan talo.

Kollan talosta luomaaseen pellan
piikki pellojen ympäröimällä haccioryh-
mällä, nimeltä Ruukumaa, on suuremmoi-
nen pyöreä rannio, vaikka ei ole säily-
nyt alkuperäisessä koossaan. Rannio on
kasattu suuremmista ja pienemmistä ki-
vistä, kulmikkaista ja pyöreäntähtäisistä;
paljon myös sellaisia, jotka ovat
useamman mielen nostettavia. Lounai-
setta sivulla on ranniota ruhjetta noin
2 metriä nähtävästi pohjaa myöten, vaikka
kivet nyt peittävät sitä kohtaa noin 1 metri
avaruudelta. Reunakehä ei voi huomata.
Paljon kiviä on vieritetty rannion syrjäil-
le. Tätä rykyä on rannio saikea: 9 metriä
pitkä, 8 leveä. Pohjakehä muodostaa muo-
dosta keskellä syvennyksen, joten korkeutta
ei voi tarhoin määrätä. Mikäli huomaa
on se noin 70 cm, syvennyksen kohdalla
suumman kuin toiset verrat.

Kashiston luhdesta itään toisella
puolella alangon on luoran rinteessä ra-
ja-aidan vieressä pieni pyöreä saikea
rannio. Rannio 5 m 80 cm pitkä, 4 m 80 cm
leveä, 1 m korkea. Reunakehä huomaa jon-
kun määrän pitkästä sivusta ja toisesta
päästä. Pituus suunta luoran rinteeseen
mukaan länsiluoteesta itäkoilliseen.

V. Högman.
1891.

Rannan pitäjä. Kollan kylä, Kuusiston talo.

1. Kuusiston Isän Rannan maella (ensim-
mäinen isompi kallioryhmä etelään Kollan
kartanosta pettojen paikki noin 500 syltää)
on pyöreä melkein koko pohjastaan kii-
tettu rannio, kasattu suurin kubiikkais-
ta kivistä, jotka ovat monet suurempia
kuin mikään nostamaisia. Kehä on suu-
rimmalla osalla säilynyt. Rannio on ristin
6 metriä 60 eteen; korkeus 1 metri.

1. Muutama satakunta metriä edellisestä
Kollan kartanomaan päin rathon yli on myös
pyöreä rannio, kasattu samankaltaisista ki-
vistä kuin edellinen. Enemmän kuin puolet
kivistä on pohjaa myöten vedatettu pois.
Säilyneessä osassa huomaa vielä tubevia
kiviä reunassa, jotka luultavasti kuuluvat
kehaan. Rannion arvaten ollut ristin
9 m 50 etu; jäykkä oleva osuus 1 m 25 etu.
korkeaa.

1. Edellisestä aidan yli itään noin 30 met-
riä on kallioryhmä, jolle on kasattu edel-
lisen suuruisista kivistä mutta pyöreän-
mista rannio. Kallio on hiukan kupeva
alaspäin, jonka mukaan rannioakin näyttää
kasatukseksi. Löytyy myös kubiikkaita ja pie-
riäkin kiviä. Reunakehätönnästä ei voi
enää huomata. Kallioiden on ranniolla ja
teuhin kubiikkas muoto: pohjasta etelään

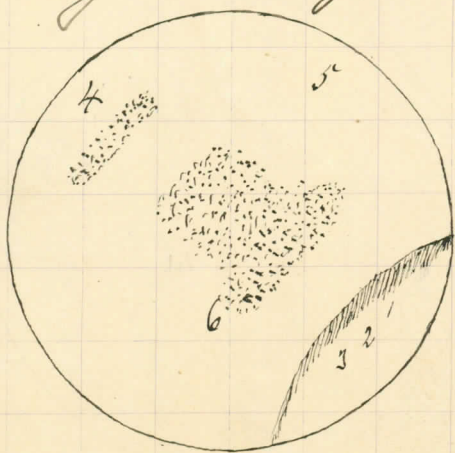
6m idästä länteen 7m, melkein 8m kor-
kuinen.

2. Högmann
1891.

Rauman pitäjä.
Kullan kylä, Kuusiston talo.

2. Kuusiston maacea kotohaassa muutamia
satoja metreja talosta kailliseen on kak-
si pyöreää vareta suunnassa lounaasta
kailliseen. Molemmat kasatut miehennos-
tammaisista pyöreäntäntäisistä ja kulmik-
kaista kivistä. Kaillinen on korkea, kes-
kellä puoleen korkeuteen kaimettu kuoppa,
riistiin 6 m 60 cm, korkeus 1 m 25 cm.
Lounainen ristiin 4 m 50 cm - 5 m, korkeus
vain 30 cm. - Molemmat vareet sijaitsevat
matalalla kalliolla, jota ympäröi män-
ty- ja kaimu~~u~~ metsä.

Molemmat yllä luokitellut tutkittiin.
E ensin mainittua paljostaessa huomatiin
siinä olevan pyöreä ^{tukeva} reunakehä, mut-
ta muuten kivet eivät pohjalla olleet
missään järjestyksessä, täyteen vaan sul-
lottu Rauman kattaisia kiviä kuin muu-
allakin rauniossa, nimittäin suintami
pyöreäkulmaisia miehen nostamia.
Paljon myös kauttaallaan jonkun ver-
ran pienipäisiä. Pohja on tasaisista
kainotamuten pastee
itaisella syrjällä vä-
kainen syvennys. Koko
pohja-alalla tavattiin
hileä sekaista muttaa
ja siinä lausi ja itä-

syyllä "ryhmissä" poltettua luuta, saavain
 myös keskellä vaikka enemmän vesien
 muodossa ja tummut yhteydessä itäryh-
 män kanssa. Pyöreyyksen pohjasta tavat-
 tiin ^{kunkin} N° 1, 2, 3 kohdalta ohkaisen polttamaton
 luu. N° 4 kohdalta poltettua luuta, N° 5 k^{uusi} kah-
 si korttelin pituisia polttamatonta luuta,
 N° 6 "k^{uusi} polttamatonta (?) luuta. Pohja
 oli reunakehän sisäseinistä lukiin 6 m pit-
 tiin. Rannio kasatein suunnatun asetta
 takaisin. Työnsimen vähyyden vuoksi ei
 kaikkia kiviä saatu reunakehän sisäpuo-
 lle, joten se nykyään on noin 2 m laajen-
 tu ympäriinsä kuin kehä.

Pienemmissä ranniosta oli jälle-
 päin kasatein noin mielen nostamaisia
 pyöreäkultaisia kiviä, mutta pohjalla
 van täyteen sullottu parin syykin kokoi-
 sia mukalakuvia. Pohja oli sileä kaccio,
 yleensä joutety hiilensekaisessa kellertä-
 vässä mullalla, luuta eikä muuta tavat-
 tu raktuakaan, vaikka aivan tarkkaan
 haettiin. Harvinaista reunakehää ei ollut
 myöskään. Rannioon oli liitetty vähäinen
 seivurakenne, jossa oli ainoastaan yksi ker-
 ta kiviä, mutta ei muutaakaan, voivat myö-
 hemmin syntyä, kuitenkin ei aivan nyky-
 aikoina

Kylämaan
1891.

Rannan pitäjä.

Kullan kylä, Aro-Heimilän talo.

4. Aro-Heimilän maassa, Pitkä-aron huussa maantien varrella aitauksen kulmassa noin $2\frac{1}{2}$ km:stä kylästä itään matalanpuoleisella karrion kielekkeellä on 4 varotta suunnassa luot.-kaakkoon. Nämä eivät ole kuitenkaan yhdessä jaksossa, vaan 2° on niistä 5 metriä 30 cm luoteeseen paraceli-
asemassa toisiin kahteen. Molemmat kaakkoisimmat ovat pyöreät, kas-
tut pyöreäntähtäisistä pienempoleisistä kivistä, näkyy myös mielennostumisia. Luoteisissa ryhmässä on säilynyt hyvin, ainastaan vähän tuisella syryästä kikutteu kiviä. Kaakkoiseen on kaimettu huoppa huutavasti pohjaan saakka, mutta hyvin ahdas. Kaitten väli on 6 m 30 cm. Luoteinen on ristiin 8 metriä, korkeus 1 m 40 cm. Kaakkoisen ristiin 7 m 50 cm (^{korkeus 2 m 25 cm}). Toiseen ryhmän varasta on toinen pyöreä, toinen soikea, molemmat matalat, kaakkoisessa keskellä matala huoppa. Kaakkoisen ristiin 5 m 50 cm, korkeus 30 cm. Luoteinen 5 m 30 cm pitkä, 2 m 70 cm leveä, korkeus 80 cm. Kaakkoisen tässä ryhmässä saman kaitaisista kivistä kuin ensin mainitut, luoteisen pienemmistä ja kulmikkaimmista kivistä. Tässä on molemmissa paissa iso kivi ja vare kasattu karrion rothoon karrion syryää vasten. Pituus-suunta launi - kaittiseen. Paikka jossa kairat edelliset ovat viettä

18.
niittynä kohti, joka on aivan kaakion
juurella. Vastaisella suunnalla, jossa taak-
ke vuori laajenee ja kohoaa, kasvaa tiuha
mettä. Tästä länteen niittynä alueella on
näkyvissä Naarasten järvi.

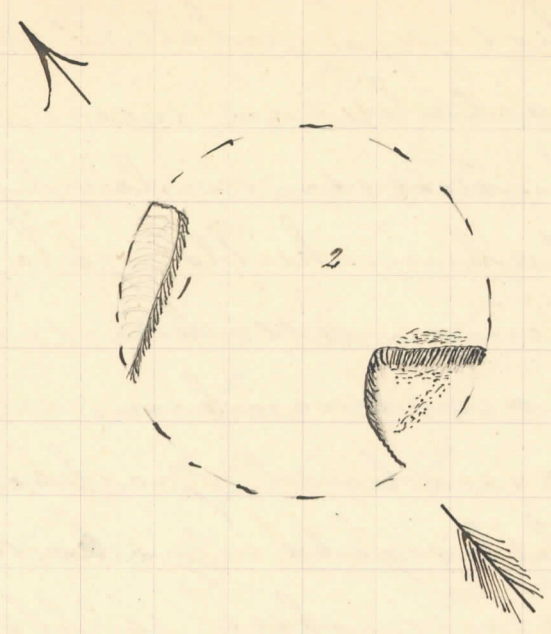
3. Muutaman satakunnan metria yllä
kerrotuista lounaaseen samaa vuorta on
Hongiston (?) kalliolla kolme ranniotajy-
reistä miehennastamaisista kivistä. T-
samoin on ristien 10 m 50 cm, 1 m 60 cm kor-
kea. Keskellä on avara kuoppa, jossa kas-
vaa pensas kaimu.

Yksi metria syvään lasta on pie-
ni rannio, joka on 3 metria ristien ja 30
cm korkea. Pieni kuoppa on tähän kai-
vettu.

Noin 10-15 m syvään edellisistä on
kolmas, joka on 7 m 50 cm ristien ja 1 m
20 cm korkea. Tähänkin on kaivettu
pieni kuoppa.

Tämän viime ryhmän kaksi esarppaa
ranniota ovat suunnassa itäkoillises-
ta länsilounaaseen ja siihen suuntaan
nähdään muodostaa pieniä rannioita.

Luoteista esi ryhmässä "tutkittaissa"
ei huomattu seinäkoupanpanossa mitään ei-
koista järjestystä noudatettua. Keuna-
kehaa ei ollut, eikä myöskään erikoisla-
tomusta pohjalla. ainoa minkä voi
huomata oli että kivet pohjalla olivat
jossain määrin ympärille ladotut. Kool-
taan ja muodoltaan olivat kivet erittäin

pyöreitä miehen nost-
 tannaisia, näitten
 välissä paljon pie-
 nenpiä sirukivia.
 Pohja oli kalleinen,
 mutta ei tasainen. Suo-
 teispuolella oli neit noin
 20-30 cm korkeinen ^{siirrelle} kohau-
 ne, 2m 50cm pitkä. Kaak-
 kois kubbassa oli jotenkin saman syvyinen

Syväne kuin edellinen korkea seka kul-
 miok. toinen sivu 1m 50cm, toinen 1m
 pituinen. Keskellä kohanteen ^{n^o 1 kohdalla} rounaa tavat-
 tiin kuoltu kaarnan palanen seka pitkin
 rounaa ^{1 sirukia seasta tavattiin 2 pottettua kuumyönnä} kellertavaa multaa. ^{svanteen}
 pohjalla tavattiin yleensä pottettuja hu-
 muruja, samoin myös saman syvyy-
 teen itäisellä ylä-Syryällä joku määrä.
 N° 2 kohdalla oli oravan pääkallio ja muna-
 luu. Munten pohjalla ei tavattu mun-
 ta kuin multaa noin 10, 15, 20 cm paksuu-
 tetta. Tutkituna huomattiin rannion
 pohja olevan 5m ristiin.

Toisen ryhmän pohjaisiin, siika
 tutkittiin myös. Rannio oli kasattu kal-
 lion Seinaa vasten siten että kalliin vas-
 tainen sivu muodosti suurempuoleisista
 kivista tehdyn laidan, joka toista päästä
 kohden suippeni, ja toisessa oli suora-
 taitteinen, näytään yhteydessä kalliisei-
 män kausta ^{keskeltä} poikiluikatuun venheen kalli-
setta. Tämmäinen kivi oli monen miehen
 viivuttava. Täristetään huomattiin että kal-

liosyrjä ulottui melkein
laitavien aace. Pohjan
kautessa ei löytynyt muu-
takkaan hiiltä, jota oli laita-
vien aacehin vieläpä
soimurankiin. Niihet
arvohat paikkea Hiitten
tulisijaksi ja keittopaikaksi.

Suippenevasta päästä juoksee järveä Seimä-
nen kaurorotho alankoan. Rotho oli täytetty
paasilla noin 1 metrin ^{pituuudelta} ~~peserant~~ ja sen pohjal-
la löytyi myös hiiltä. - Tutkittua kasettiin
tämä rannio jälleen, edellisen puolitie-
hen.

* Saannollista reunalatomusta tavattiin etelälaidalla
2 m 80 cm pituuudelta, pohjoisreunalla ei laisinkaan.

Kylälogoman
1891.

Rauman pitäjän Kollan kylä, Kylä-Heinilän talo.

2

Tään kylästä Kaupin vuorella eteläpuolella maantietä aivan sen varrella Hakalan torpan vieressä on kaksi uhkeaa varetta kasattuna pyöreäntaivastaisista mieheunstamaisista kivistä. Suunta luoteesta kaakkoon. Molempia on kaivettu, luoteisinta melkein hävälle asti keskikohdalla, kaakhaista jos sen pohjan on, ainostaan vähällä alalla. Molemmat rannit ovat pyöreät. Kaakhainen on ristien 11m 50 cm, korkeus 1m 75 cm, luoteinen ristien 11m 50 cm, korkeus 1m 60 cm. Taitaittain vai steihin kaakhaissa huomata tukevan remmakkain. Kaakhaisten varen rinteellä oli ommittuinen lakkahini molemmiin puoliin juovissa: - loppinen. Haraitten välillä pieni ryh: 30 cm - mäki. Uia kaassa kaakhaisten ren: 25 cm - nalle. Taitaittain onko varet vai kaivamisesta syntyneet. - Vuori, jossa varet ovat, kasvaa pientä mänty metsä, on jotenkin korkea, ja siitä laaja näköala.

V. Sigman
1891.

Rauman pitäjä
Kollan kylä, kyläheinilän talo.

2.
Tokkohaassa Tuitin nuorella itäpuolella
Tuitinjärveä noin 1^{den} kilometrin päässä kylästä poh-
jaiseen on Kaksi pyöreätä varotta vierokkain.
Molemmat kasatut vain miehen nostannaisista
kulmikkaista ynnä pyöreäntähtäisistä kivis-
tä. Varsot eivät ole säilyneet sheana, vaan
on molempiin kaimettu kuoppa pohjan
saakka. Täten on tullut esiin paljon pyö-
reitä kiviä, taisesta (itäisestä) myös paa-
sia. Varsitten suunta on T-L. Länti-
sessä voi hiukan huomata reunakehä-
mulla ei tavanaksi itäisessä. Itäinen
vare on ristin 7m 30 cm korkeus 80 cm,
läntinen ristin 6m 30 cm korkeus 90 cm.
Itäisempi edellisestä on nuoren rin-
teelle kasautunut ^{usparunnan} kymmenkunnan syltän
laajuudelle vierinkiveä. — Nuorella laa-
ja nahoäpela.

W. H. G. 1891.

67.

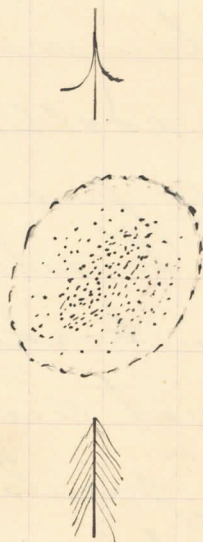
Rauman pitäjä.
Kulamaan kylä, Helkkan talo.

1. Tinaron nuorella eteläluoteeseen talos-
ta noin 1 km:n päässä löytyy korkeimmalla
paikalla vare, josta on laaja näköala Ku-
lamaan kylän yli vieläpä Herrundilankiin.
Nuoren aita on kylän päin niittyjä ja pelto-
ja etelään päin metsää. Vare on puoleksi
Helkkan maalla, toinen puoli Herrundi-
lan Jumilan maalla. Raja-aita käyylit-
se, siitä syystä hiukan kivia nostettu
keskeltä, sekä sentähden että varen päällä kas-
vut suuri pitäjä on siitä irroitettu.
Varen yhdeltä sivulta näkyy suuremmista
kivistä tehty reunakehä. Laitrella juo-
sella varetta on myös näkyvissä korkean ai-
nen laakakivi syrjällään. Vare on ristun
8½ metriä, korkeus noin 1 metriä.

2. Rauman talon maalla Tinaronuorella
noin 1½ km:n edellisestä pitkin Petakunnan
rajaa on kaksi pienää varett suunnassa
Itäkaillisesta länsiluoteeseen. Suori, jossa
ovat, tavallisen korkeat ja kasvut pienää pitäjä.
Vareet sijaitsevat nuoren länsireunalla, jos-
taohi käy syvä pienää metsää kasvava alan-
ko jatkona kylän pelto- ja niitymaista, jot-
ka ovat Tinaronuoren alla. Ovat Helkkan
maalla, vaikka raja-aita on asetettu niin et-
tä luultavasti kuuluvan Herrundilan
kylään. Molemmat ovat pyöreät muodoltaan,

tehdyt evintain hevosen jään kokaisista mie-
hen nostamaisista kivistä myös joukossa
pienempiäkin yhä hiinkin laakoja. Luo-
teisimmassa on keskellä kuoppa nuoreen laak-
ka, koillisimmassa ei ollenkaan, päässä kas-
vaa petäjä.

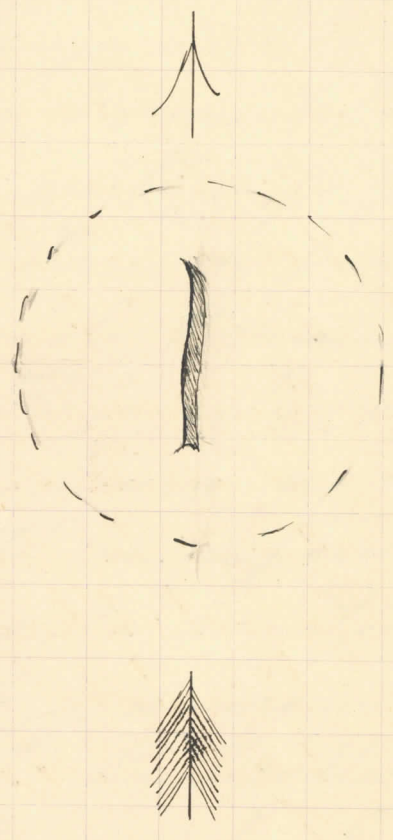
Tarnarouoren molemmat vareet tut-
kittiin. Koillinen varsiikin oli matala,
Selvää kehää ei enää voinut huomata
sillä kiviä oli laitamilla vieritetty.
Luumuja tavattiin koko pohja-alalla, mut-
ta evin suunnassa koillisesta lounaaseen noin
2 m 30 cm pituudelta (Vare oli saman levyinen
vastakkaiseen suuntaan). Laakakiviä tavat-
tiin sekä luumujen ^(tiheimmän ryhmän) alla että päällä, kuiten-
kaan ei koko-alalla, mutta tietysti oli myös
luumujen ohessa. Luumulla seassa tavattiin
kolme kiviäseen muotoa tapailevaa hioma-
kunta kiipipalasta.

Lounaisessa vareessa ei voinut huomata
mitään erikoista reunakehää vaan olivat
pohjakivet etenkin reunanilla kehälle ludo-
tut. Kun pohja saatiin paljaksi, huomati-

tiin siinä syväne, joka oli peitetty jotenkin la-
 tiskaisilla kivillä. Kivien paisotettua paljas-
 tui syvennys ja oh seu eteläinen syvä jyrkkä
 seinä jota vastoin vastainen luisu. Syvennyksen
 pohja sen alimpaan rakoan asti oli tiivistä täytet-
 ty huumuilla ja soralla. Syvennyksen toinen (poh-
 jois) pää oli teljety isoilla ki-
 kivillä, toinen matalampi ma-
 talemistaan kunnos päättyi
 lohkeamaan kallion pintaan.

Syvennyksen jyrkkäseinä näyt-
 ti aivan varta vasten lohoket-
 ta, ainostaan siinä missä
 se tekee mutkan telheami-
 sen kohdalla on se luonto-
 peräisen näköinen. Siiltä
 näkyi syvennyksen eteläpuolel-
 ta syvennyksen yläreunan
 tasalla samoin toisessa
 päässä sekä paikottain muuallakin vaa-
 pohjua. Syvennyksen päältä tavattiin
 muutamia hiomattonia ki-
 viä ^{seksi hampaus muotoinen} asennus-
 tyyppiä ^{muotoinen} lappelevia kiviä. — Molemmat
 kareet kasattiin uudelleen

G. H. Höglmann
1891.

Rauman pitäjä, Suttilan kylä, Kögmerin talo.

4. Kögmerin talon maalla, noin 6 kilometriä talasta etelään, Kilomorella itäpuolella Kög. hajarua on neljä vartta taistensa vierossa luoteesta kaakkaiseen suuntaan. Näitä on kolme isompaa, neljäs ^{pieniten} pohjaisimman ja keskimäisen välissä aivan lähellä edellistä, on pieni ja matala, muodoltaan hiukan saikea: pituus 2½ metriä, korkeus noin 30 cm, leveys 2 metriä, laki tasainen. Pohjaisimman Taiset ovat muodoltaan pyöreitä. Luoteisin ja kaakkaisin on ristin 8 metriä, 1 metri korkeiset. Keskimäinen on siinä määrässä hajotettu ettei sen ^{luultavasti ollut edellisen kokouksen} kaajusmittoja voi maareta.

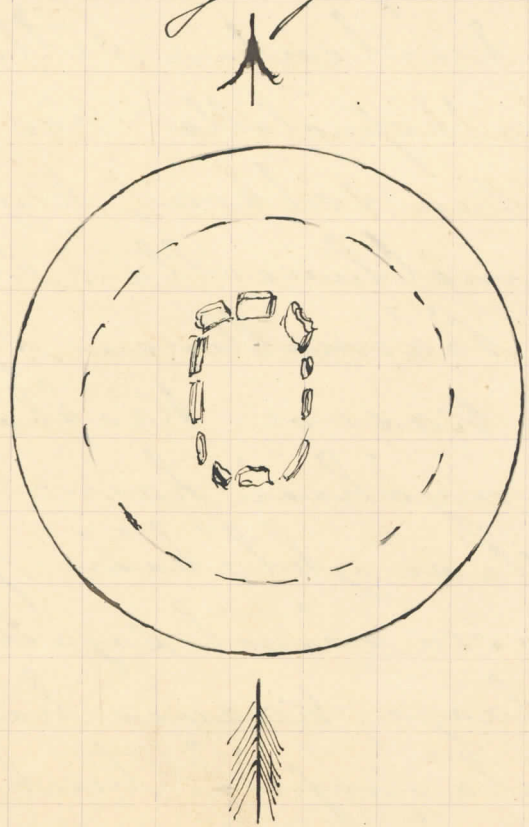
Käikki ovat kasatut mikäli huomata voi ihmisen ja hevosen pään kokaisista miehen nastamaisista kivistä. Luoteisimmassa ja kaakkoisimmassa sekä edellisen vierimmissä pienessä huomaa isommista kivistä tehdyn kehin, jonka sisäpuolelle kivet ovat kasatut. Kiviä on kuitenkin sittemmin syörytetty kehäreunan ulkopuolelle. Keskimäisessä ei kehäreunasta saa selkoa; kuitenkin ei pohja näytä turmeltuneelta. Luoteisimmassa on joteikin säännöllinen syvenys, jossa muori kaimu kasvoi. Kaakkoisimman näyttää verrattain myöhään kaivettun kolme kuoppaa, mutta ei yhtäkään pohjan saakka. Muori, jossa nämä sijaitsevat, ei ole korkea eikä laaja, kasvaa harvasta mäntymetsästä. Luorta ympäröi tuuha metsä;

jonka tahansa ympärillä "nuittyjä". Käyhjär-
välle noin kilometrin matka.

Yllä luetelluista tutkittiin luoteisiin
ja sen vierimmäinen pieni.

Luoteisimman tutkiminen suoritettiin
sitä, että ensin poistettiin syvämmiltä
reunet kivet, jotta reuna-kehä saatiin
selvästi näkyviin. Täten huomattiin se
kehäksi isommista kivistä, vieläpä pai-
kottain kaksinkertaisena päättikkäin.
Kehän selville saatua, joka oli pyöreä, pu-
vettiin poistamaan kiviä päättäjän
kerroksittain. Kivet reunassa olivat
saman kokaisia kuin päättäjän katsellessa,
kuitekin suurempien kivien loruissa
kosotta nyrkin ja kahden kokaisia.

Pahastamisen kuluessa huomattiin kes-
kellä ylälaesta alkaen syvyyksien reunas-
tana epämääräinen keharakenne saman-
kaltaisista kivistä kuin varekin. Tämän
keharakennuksen pohjakivinä on laidoilleen
asetettuja paasia, jaitten vähä oh ristiin

l-p. 2m 30 cm, r-l 1m
80 cm. Pohjan paljas-
tuttua esiintyi vielä
noin 1m päässä reuna-
kehästä toinen jossain
maarin epämääräinen
pyöreäkehä. Muutakin
näkyi pohjakivinä ase-
tettuissa noudatetun ke-
hien mukaisista asemista.
Pohjalla ei löytynyt mi-

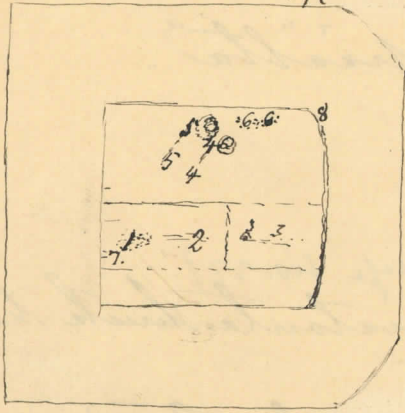
Taan tarkkaan harattuakaan, paitsi pohjaisse-
 reunalla reunakehän ja sisemmän kehän
 väliä sekä samalla kohdalla sisemmän ke-
 hän kivien alla joitakin hiilinokeareita,
 mutta lultai muuta ei löytä-
 kaan. Ainoastaan noin $\frac{1}{2}$ metriä kor-
 kuksella kivien välissä ulkoreunal-
 la tavattiin eräs 10 cm. pituinen luu-
 sirpale. - Sisemmän kehän sisällä oli
 eteläpäässä iso laakakivi asetettu top-
 pioittain ja sen alla paljon nyrkin ja
 $\frac{1}{2}$ nyrkin kokoisia pyöreitä kiviä. Poh-
 ja kaus ei ollut sillä kohdalla aivan
 sileä vaan muodosti pienen syvennyk-
 sen. Siinä löytyi myös muttaa ja soraa
 samoin kuin koko pohjallaan. Tästä-
 tunna oli reunakehän ristikuitta "muttia".
 Tutkittua kasattiin väre uudestaan.

Luoteisimman vierimmaista tut-
 kittaissa huomattiin se olevan isorom-
 ma kivistä tehdyllä reunakehällä varus-
 tettu sekä yhdellä kerralla kiviä pei-
 tetty. Näitten alla ainoastaan pieniä mu-
 kula kiviä ja soraa kalliaisella poh-
 jalla. Laitamalla tavattiin hiukan hiiltä,
 mutta aivan hyvin voimit tulla myöhem-
 min pidetystä tulesta, sillä hiiltä ta-
 vattiin myös kivien välissä. Reunake-
 hän pituus 2m 20 cm, leveys 1m 50 cm.

Luettelo S. Hagmanin hautausmaasta Kauman ja Lapin pitäjistä kesällä 1891.

Kauman pitäjä
Reksaari.

α A

Museon luettelot:

N° 2800. 1

N° 2800. 2.

N° 2800. 3.

Kertomuksesta siv. 14-16.
N° 1. Polttua luuta, jän-
hassa & mustureita kallon pa-
lasiä (shkri? Saviastian)

N° 2. Polttamatonta luuta

N° 3. Kallio y. m. luuta

N° 4. Kallon jäämäs y. m. luuta

N° 5. Kallio y. m. luuta

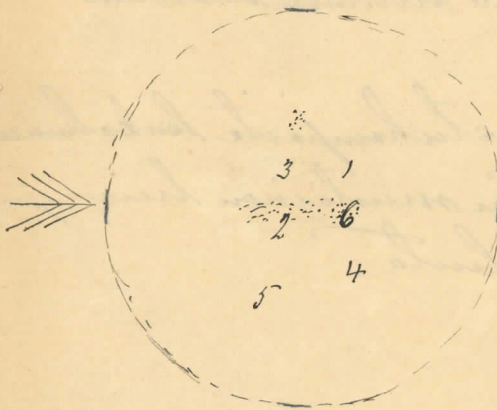
N° 6. Polttua luuta.

N° 7. Kupariraha

N° 8. " "

Rautanauvoja
Kiivi haakkauskulmalla.

B.

N° 2800. 4.

N° 2800. 5.

N° 1. Rautanaulan pala.

N° 2. Terävä pyöreä rautapala.

N° 3. Pyöreä rautapala.

N° 4. Rautanauja.

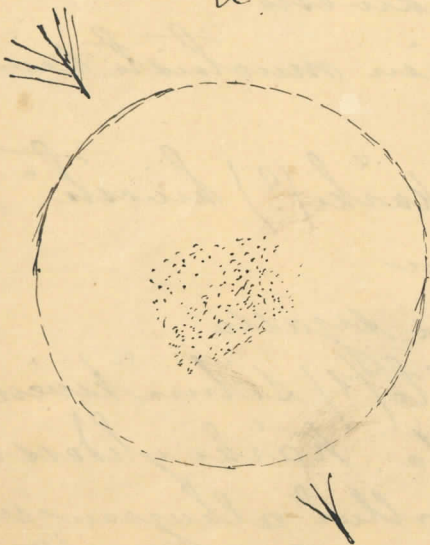
N° 5. Siiran [?] pala (hienoa tekoo).

N° 6. Lummuryy.

Kertom. S. 17.

Kulamaa

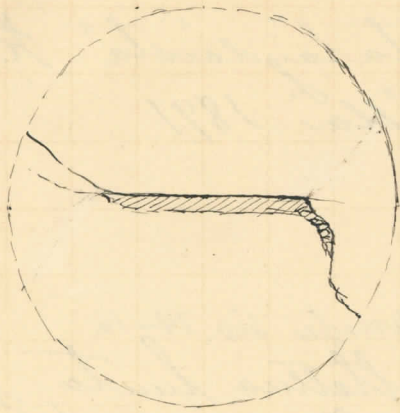
α.

Kert. S. 68.

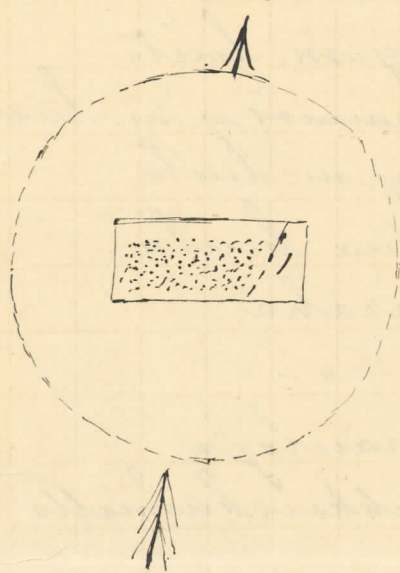
Polttua luuta.
Nejä epämääräistä kiivipalasta.
(heitetty).

β.

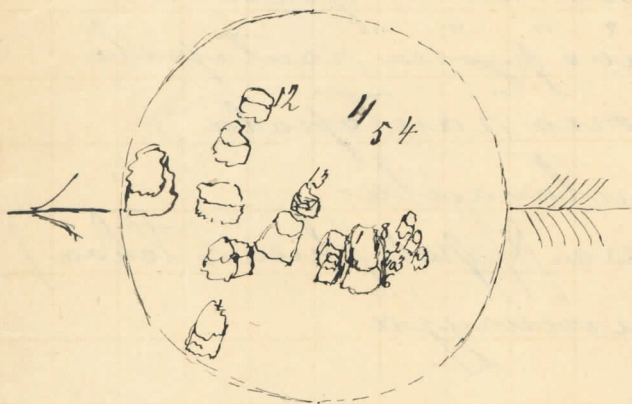

Hasarainen, Leikkuo.

α.

β.

kerj. s. 69.

Syvennyskallio-pohyissa, jonka
lainen seinä jyrkkään tainen
ainan viettävä. Siihen ah-
dattu jyrkkinettä vastaan
pulttettua luuta hasolta.
Nohja epämääräistä kivestä sy-
vennyksen päältä.

(Kerj. s. 37)

N° 1. Tottamatonta luuta kaksi
palasta.
Tottettua luuta.

(Kerj. s. 35)

- N° 1. Luut silmäkiven päältä
- N° 2. Hammas ja hinnan suoriluu
- N° 3. Luuta
- N° 4. Eläimen etukampaita leikkaukseen
- N° 5. Linnun pää muotainon huu yu-
nä saariluuta.
- N° 6. Luu
- N° 7. "
- N° 8. "
- N° 9. Karvasta ainetta ymmä muolen(?)
Kärjen pala kivestä

(keitetyt) N° 10 kaksi kärjen muotainon huu yu-
nä saariluuta

(keitetty) N° 11. Muolenkärki(?) kivestä

N° 12. Pieni luu

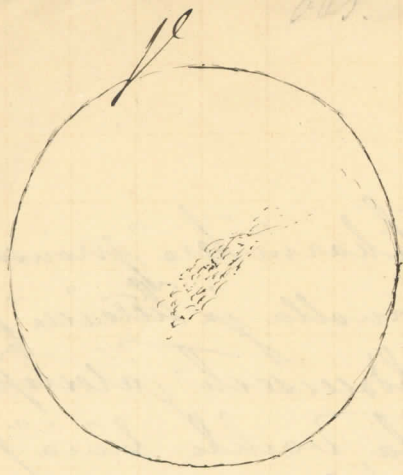
N° 13. Luu jäsen sijalla

(keitetyt) N° 14. Kiviäscita(?) silmäkiven
eteläpuolelta. Kärki yhdessä
kulumut, ei ollut alkuaan vaan
ehdettiin sillä pohjan harata.

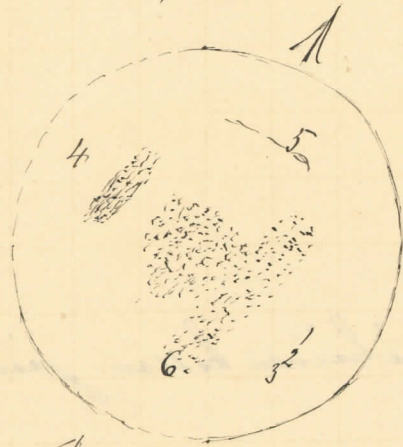
Kertomuskirja n. 32-36 puhuttuun aineeseen
käsittelytutkimusta varten.

Kertomuskirja s. 36.

Poltettu luuta

Kolla, Kuusisto.

s. 59-60.
N° 1-3. Kolme ohkasta polttamatonta luuta.

N° 4. Polttettu luuta

N° 5. Polttamatonta luuta

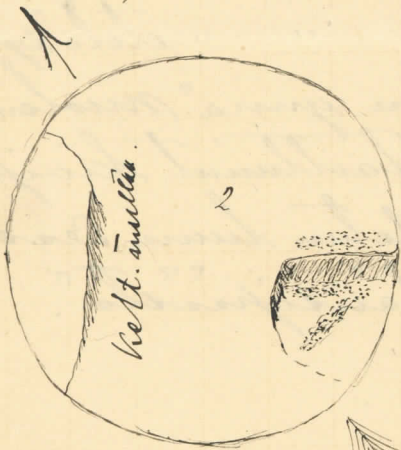
N° 6. " " (4) "

Poltettu luuta itäsyryltä

" " keskeltä " "

" " länsisyryltä "

Kolla, Aroheinilä

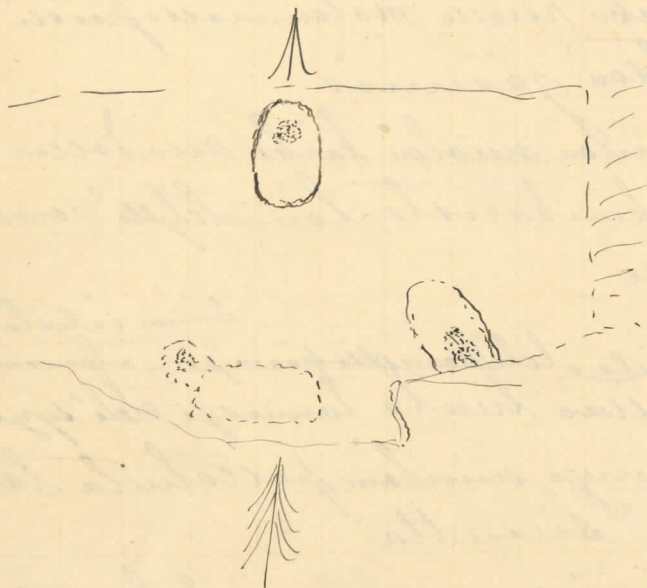
reititty N° 1. uutto kaarnapalanen s. 63.

N° 2. Oravan päähu ynnä muu luu

N° 3. Keltaista muttaa

N° 4. Polttettu luuta itälohjeesta ynnä lohjeen reunalla.

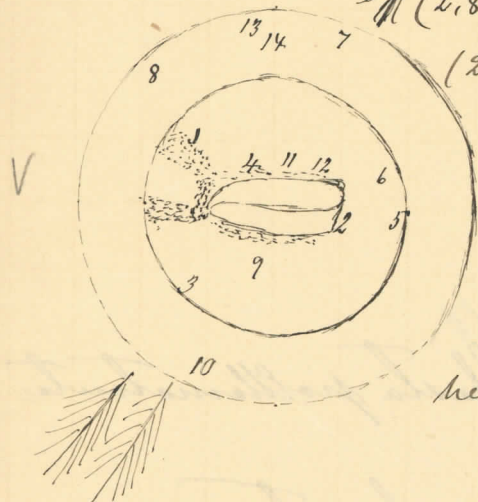
Nihattula, Harevuori

Lummuja kustakin.

Siv. 51.

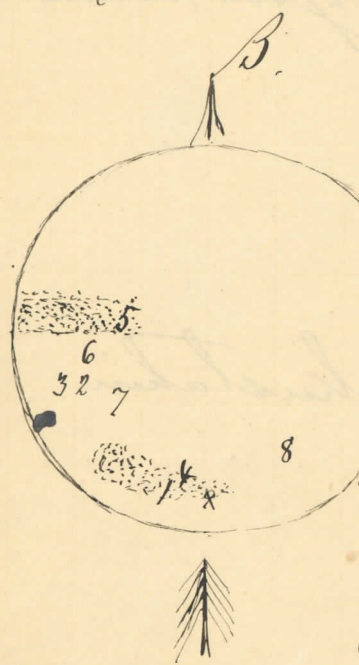
Lappi, Rukhdanniskan pöykä
 α (Esim. rauho)

- (2,800.6) N^o1. Keihään tahi tikarin terä proussista
 (2,800.7) N^o2. Rautaesine torvella ja titeillä päällä
 N^o3. Luusäry } mahdollisesti jälestäpäin
 N^o4. Luujäsen } tucceita vaikka hiviä päällä
 N^o5. Luu mustunut
 N^o6. Luu polyjakivien kaluosta
 N^o7. Kivihiiska
 N^o8. Luu
 N^o9. Luusäryjä
 N^o10. Luu
 N^o11. Luujätteita
 N^o12. " ymälä vihainen kallon jäännös
 N^o13. Luujäsen
 N^o14. Luumuru

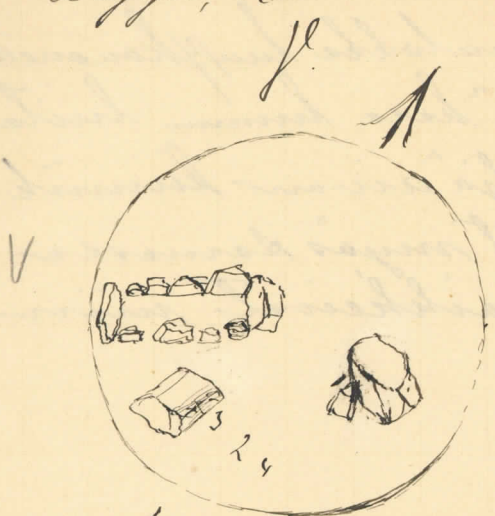
- a: Pottotenafluuta silmäkiven polyk.
 b: " " " " lausipästä
 c: " " " " eteläsyistä
 d: Kuonapalainen ymälä muolenkärjen tapainen taittunut kivihiiska molemmat pottotena luun seasta silmäkiven lausipästä.

(Toinen rauho)

- (2,800.8) N^o1. Rautapiikki puithella
 (2,800.9) N^o2. " " ruadella kaukkuna taitettu
 (2,800.10) N^o3. Rautahisko reialla molemmassa päissä
 (2,800.11) N^o4. Veitsen jäännös
 (2,800.12) N^o5. Rautainen muolen kärki ruadella
 (2,800.13) N^o6. Kahvaishivikoriste lausitella reialla
 N^o7. Kyysi
 N^o8. Luu
 (2,800.14) N^o9. Alakoulu stela rauho pöykäpäin alaan
 a: Pottotena luuta lausija eteläsyistä
 b: Luumuruja suuntain pottotena lausitelta siuntta
 c: Epämääräisiä rauho ylä osasta lausija (lumpalasia ja kivihiiska) kietetty.

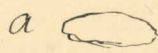
Lappi, Huhdamiskan pöytä (Kolmas rouvio)

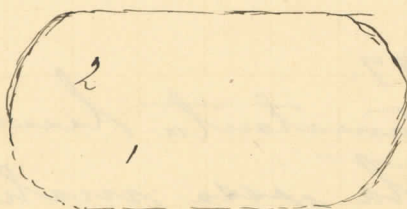
- N° 1. Lumpalansen ison kiven alla
- N° 2. Lumpalansen polyhedriin päältä
- N° 3. Kolme lumpalasta, luuttavas-
ti myöhempää
- N° 4. Kaksi lumpalasta suurem poly-
hedriin päältä

— Luu (epänääräinen)
— tummas kummaa lumpalasia (epänääräinen)

(Kolmas rouvio)

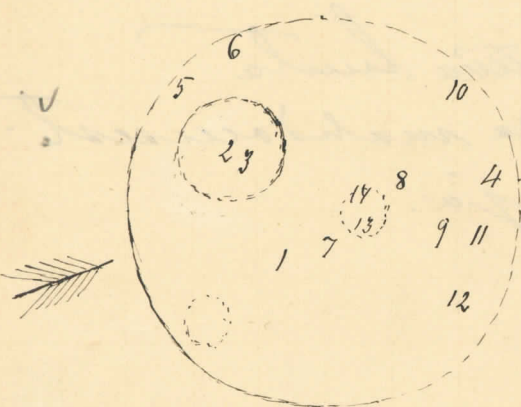

N° 1, 2. Kaksi lumpalasta

hätäly Hauta a tukeva luu
" b' kummaa pala, nykyaikaisista materiaaleista

Lappi, Pahalan vainio

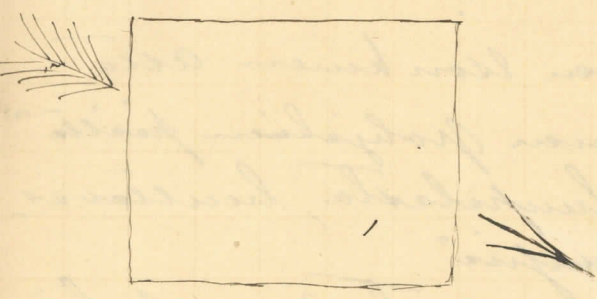

(2,800.15)

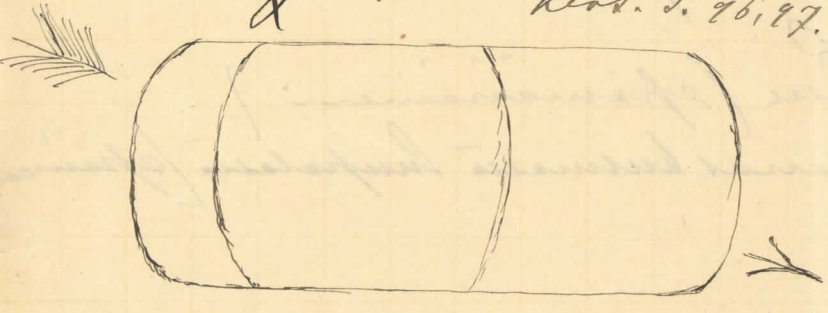
- N° 1. Lumpalasia
 - N° 2. Metsäsin(?) hampaat
 - N° 3. Luu
 - N° 4. Puukon terä
 - N° 5, 6. Saviastian palanen ynnä kiviä
 - N° 7, 8. Autot ja paloja
 - N° 9. Luu
 - N° 10. Kaarna tahi luu
 - N° 11. Lucea luu reunalla
 - N° 12. Pyöreä luu
 - N° 13. Kaarna
 - N° 14. Luu
- Kaksi laakea kiveä koverretuilla kuo-
gilla.

Kivikylä,
Lappi, kirkon lattia.

N° 1. Työväen vaalake huopahoukosta
lähellä sitä kasa hienoa luita
jaista nejä aivan kivimik,
kain, muut myös samassa
kassassa vaikkeivät niin
lähellä.

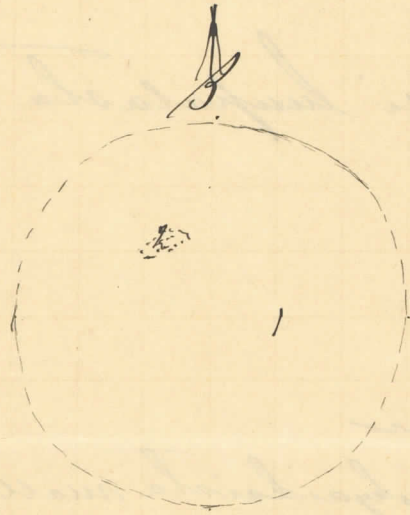
Lappi, Kivikylä, Huilu
Kert. s. 96, 97, 98.

Maata.

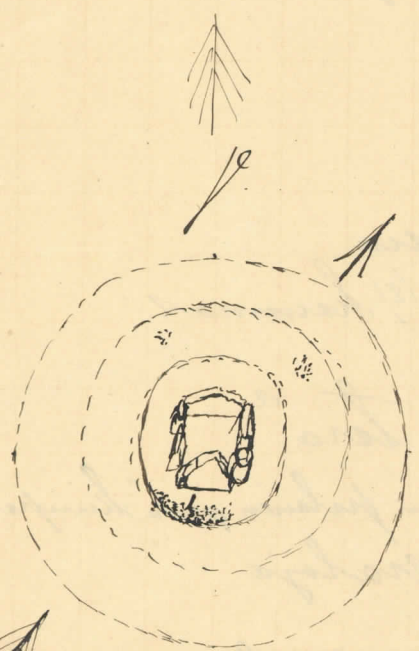
Kert. s. 99.

N° 1. Pottamatonta luita
N° 2. Maata jossa mahdol-
lisesti on luumuruja.

Kert. s. 100.

N° 1. Pottettua luita
Maata jossa mahdollisesti
luumuruja.

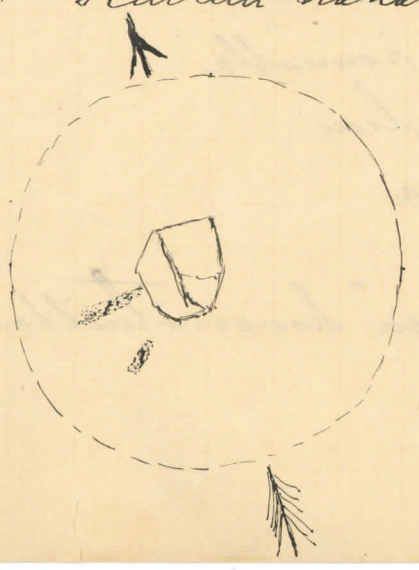

Huilun hakaruuhi

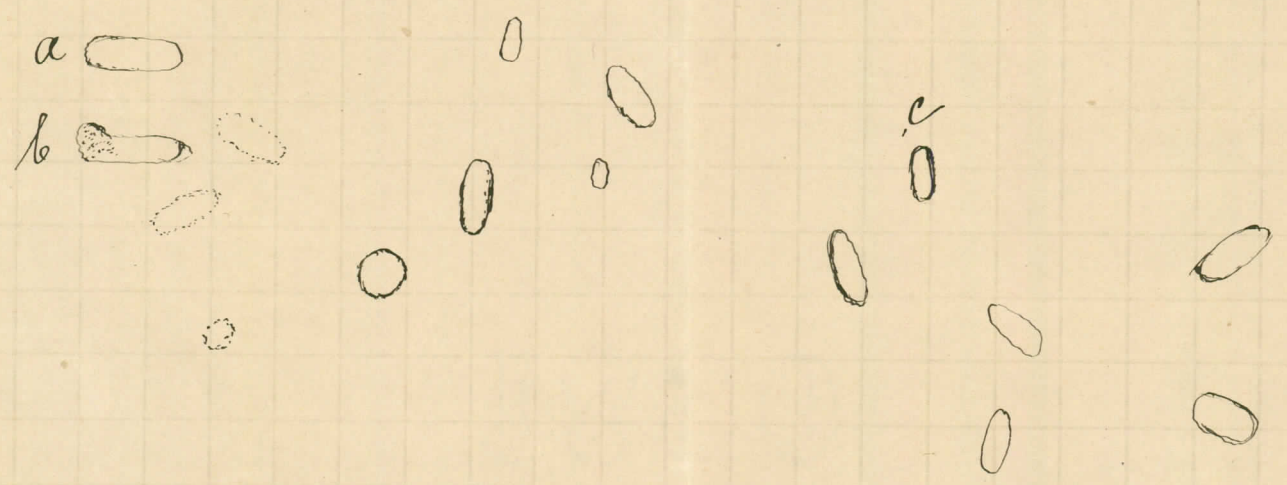
Kert. s. 101.

N° 1. Pottettua luita

Kivilakea pottettain laivistetyl-
la reialla.

Lappi, Kierkon kylä, Kuatsin multa.
Keräysnumero 5.90

(2,800.17.)
Haudasta a : Siera ynnä pottamattouta luuta
" b : Pottettua luuta
" c : Hampaan jäännös
" d : Ruuhun pala. (veiketty).

N:o 1467
1897 A. J.

W. H. Logman
1893.

1
Saap. 8/11 1894.

Rauman maaseurakunta.
"Vasaraisten kylä", Matii talo.

Pitkajärven itäkolkassa Luu-
renniemen korvesta oleva raunio,
joka kesällä 1891 jäi uudelleen ko-
koamatta, koottiin täydellisesti
kesällä 1893. Tätä ennen purettiin
kuitenkin rauniosta avarampi poh-
ja-alusta olematta siinä mitään
muuta merkittävää kuin, että
pohjoisella puolella olevaa rot-
koa vasten ^{oli} tehty toista metriä
pitkä seinämä. Tämä oli muun
pohjan tasalla pohjustan ulko-
reunana, arvaten laadittu vierin-
nisen estämiseksi.

N° 1367 ~~1894~~ A. J. . .

kyllölogian
1893.

2
Saap. 8/11 1894.

Rannan maaseurakunta
Kollan kylä, Aroheimilän talo.

Pitkäaron haassa maantien
varrella aitauksen kulmassa
oleva luoteisin rannio kasat-
tiin täydellisesti kesällä 1893,
jonka kasaaminen suvella 1891
jääi kesken.

N° 1367/1894 A. J.
y. Hojmann
1893.

3
Saap. 8/11/1894.

Rauman maaseurakunta
Hasaraisten kylä, Pahalan talo

Leitsuon kalliolla oleva raunio,
josta kesällä 1891 reunoja ei saa-
tu täydellisesti tutkituksi pal-
jastettiin suvella 1893 perinpohjai-
sesti. Mitään huomattavaa ei tul-
lut esiin. Raunion pohjan etelän
puoleisessa sivussa oli syvä rotho,
joka oli ahdettu täyteen isoja ki-
via minkäänlaisetta järjestyk-
settä. Pohjanpuoleisella sivulla
oli pohja ylöspäin kuperaa. Rau-
nio kasattiin täydellisesti uudelleen.

N° 1467/1894 A. J.

Y. Högman
1893.

Paap. 8/v 1894

Rauman maaseurakunta.
"Vasaraisten kylä", Nestilän talo.

Leitsuon kalliolla oleva suuri raunio, joka jäi riittämättömän työvoinan vuoksi äärimmäisiltä reunoiltaan tuthimatta kesällä 1891, paljastettiin v. 1893 täydellisesti, mutta mitään merkittävää ei tullut esiin. Raunio kasattiin täydellisesti uudelleen.

N:o 1367 / 1894 A. T.

J. Högman
1893.

10

Rauman maaseurakunta.
Kollan kylä, Ruusiston talo.

Ruusiston kotohaassa olevat
kaksi ranniota, joita tutkitta-
essa kesällä 1891 ei saatu täy-
dellään kootuiksi uudelleen,
kasattiin lopullisesti kokonansa
kesällä 1893.